

खरानी टक्क्याउँदै सिंहदरबार

देशको प्रमुख प्रशासनिक केन्द्र सिंहदरबारभित्र रहेका कतिपय संरचना सफा गरेपछि सेवा सुचारु गर्न सकिने अवस्थामा छन् । प्रधानमन्त्री कार्यालय र गृह मन्त्रालयलगायतका कतिपय संरचनामा भने शतप्रतिशत क्षति भएको छ ।

सिंहदरबार निकै नै क्षतिग्रस्त छ । तथापि, इयामेज नभएका ठाउँबाट सेवा सुरु गर्दै छौं ।

■ एकनारायण अर्याल मुख्य सचिव

दिवाकर अधिकारी / मध्यान्ह काठमाडौं, २८ भदौ

मुख्य सचिव एकनारायण अर्यालले सिंहदरबार अवलोकन गरेका छन् । आगलागीबाट भएको क्षति हेर्न मुख्यसचिव अर्याल अन्य सचिवहरूसँगै समेत लिएर सिंहदरबार पुगेका हुन् । अवलोकनपछि उनले भनेका छन्, 'सिंहदरबार निकै नै क्षतिग्रस्त

छ । तथापि इयामेज नभएका ठाउँबाट सेवा सुरु गर्दै छौं ।' नवनिर्वाचित प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीका लागि पनि सिंहदरबारमै कार्यकक्ष तयार भएको छ । सिंहदरबार पुगेर कार्यभार सम्हालेर काम सुरु गर्दै छन् ।

जेनजीको आन्दोलनपछि केपी शर्मा ओलीले राजीनामा दिए । नयाँ सरकार प्रतिनिधि सभाबाट बन्न नसकेको अवस्था

रहेपछि सुशीला कार्कीको नेतृत्वमा नयाँ सरकार बनेको छ । नयाँ सरकारको कामकारवाही पनि सिंहदरबारबाटै गर्ने तयारी छ ।

स्थलगत अध्ययनपछि सचिवहरूले मन्त्रालयमा गरेको झिफिङअनुसार देशको प्रमुख प्रशासनिक केन्द्र सिंहदरबारभित्र रहेका कतिपय संरचना सफा गरेपछि सेवा सुचारु गर्न

पृष्ठ २ मा

संसद् विघटनको प्रतिवादमा दलहरू

जेनजीको आन्दोलनका क्रममा जोली लागेर १९ जनाको मृत्यु भएको थियो भने घाइते भएकाहरूको समेत मृत्यु हुनेक्रम जारी रहँदा हालसम्म ५४ जना आन्दोलनकारीले ज्यान गुमाइसकेका छन् ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र कायम रहेको छ । ६ महिनाभित्र प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन सम्पन्न गरी अग्लो उन्नत लोकतन्त्रको बाटोमा अघि बढ्न जनताले अवसर पाएका छन् । बडो जुक्तिले प्राप्त अवसरको सदुपयोग गरौं

● रामचन्द्र पौडेल राष्ट्रपति

संसद् विघटनको यो निर्णय संविधानको परिष्कार र सर्वोच्च अदालतको ब्याख्या विपरीत छ यसले एकातर्फ लोकतान्त्रिक उपलब्धि धरापमा पारेको छ भने अर्कातर्फ जेनजी आन्दोलनको भावना र मर्मले मृत्युवरणको आशंका बढेको छ

● पूर्णबहादुर श्रेष्ठ उपसभापति, नेपाली कांग्रेस

विगतमा बहुमतको प्रधानमन्त्रीले संसद् विघटन गर्दा त्यसलाई असंवैधानिक भन्दै युद्ध हाले र फेसला सुनाउनेहरू अहिले स्वर्च विघटनतर्फ अग्रसर हुनु विडम्बनापूर्ण विषय हो

● शंकर पोखरेल महासचिव, नेकपा एमाले

जीवन शर्मा / मध्यान्ह काठमाडौं, २८ भदौ

जेनजी आन्दोलनबाट भएको राजनीतिक परिवर्तनसँगै भागभाग भएका पुराना राजनीतिक दल विस्तारै प्रतिवादमा सक्रिय हुन थालेका छन् । देशमा उत्पन्न पछिल्लो राजनीतिक घटनाक्रमपछि संसद् विघटनको विषयमा एक भएर अघि बढ्ने नेताहरूले तयारी थालेका हुन् ।

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेल आन्दोलनकारीको माग सम्बोधन गर्दै संविधानलाई समेत जोगाएर बीच बाटोबाट उपाय खोज्ने क्रममा संसद् विघटन गर्ने निर्णय लिन बाध्य भए । 'संसद् बाहिरको व्यक्ति प्रधानमन्त्री बनाएर सोही प्रधानमन्त्रीको सिफारिसमा संसद् विघटन गर्ने' गरी भएको सहमतिअनुसार

पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्कीले प्रधानमन्त्रीको कार्याभार लिएसँगै संसद् विघटनको प्रस्ताव राष्ट्रपतिसमक्ष पेश गरेकी थिइन् । सो प्रस्ताव राष्ट्रपति पौडेलले स्वीकृत गरेपछि विहीवार राति ११ बजेबाट प्रतिनिधि सभा विघटन भएको थियो । संसद् विघटन संवैधानिक नभएको भन्दै आठ दलका प्रमुख सचेतक र सचेतकहरूले विज्ञप्ति सार्वजनिक गरेका छन् ।

तर राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले कठिन प्रयत्नपश्चात् शान्तिपूर्ण विकास निस्किएको बताएका छन् । संविधान र संसदीय प्रणाली बचेकोमा खुसी व्यक्त गर्दै पौडेलले विज्ञप्तिमार्फत भनेका छन् 'संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र कायम रहेको छ । ६ महिनाभित्र प्रतिनिधि सभाको निर्वाचन सम्पन्न

गरी अझ उन्नत लोकतन्त्रको बाटोमा अघि बढ्न जनताले अवसर पाएका छन् ।' बडो जुक्तिले प्राप्त अवसरको सदुपयोग गर्दै जनता रिक्काउने र आफैमा सम्हालिएर फागुन २१ मा चुनाव सम्पन्न गराउने काममा सहयोगका लागि उनले अपील गरेका छन् । प्रमुख आठ राजनीतिक दलहरूले संयुक्त रूपमा संसद् विघटनको विरोध गर्दै तत्काल निर्णय फिर्ता लिन माग गरेका छन् ।

प्रतिनिधि सभा विघटनको निर्णय असंवैधानिक कदम भएको नेपाली कांग्रेसका उपसभापति पूर्णबहादुर श्रेष्ठले बताए । 'संसद् विघटनको यो निर्णय संविधानको परिष्कार र सम्मानित सर्वोच्च अदालतको ब्याख्याविपरीत छ,' उनले भने, 'यो निर्णय संविधानसम्मत विरुद्ध' पृष्ठ २ मा

वैदेशिक रोजगार विद्योष

वैदेशिक रोजगारका गल्तीलाई सच्याउने अवसर

मध्यान्ह संवाददाता काठमाडौं, २८ भदौ

वैदेशिक रोजगार व्यवसायीहरूले 'जेनजी पुस्ता'को त्याग र बलिदानपछि बनेको अन्तरिम सरकारले मुलुकको अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड वैदेशिक रोजगारलाई थप व्यवस्थित गर्नुपर्नेमा जोड दिएका छन् ।

व्यवसायीहरूले आन्दोलनका कारण मुलुकले भौतिक रूपमा अत्यधिक क्षति व्यहोरेको अवस्थामा मुलुक निर्माणका लागि थप पुँजी आवश्यक भएकाले भएका गन्तव्यहरूलाई व्यवस्थित गर्दै अन्य आकर्षक गन्तव्यको खोजी गरिनुपर्ने सुझाव राखेका छन् ।

नेपाली अर्थतन्त्रमा रेमिट्यान्सको योगदानको हिस्सा ठुलो छ । नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा विप्रेषण आप्रवाह १७ खर्ब २३ अर्ब २७ करोड पुगेको छ । गत वर्ष ८ लाख ३९ हजार २ सय ६६ जना नेपाली श्रम स्वीकृत लिएर

वैदेशिक रोजगारीमा गएका थिए । कतिपय वैदेशिक रोजगार व्यवसायीले अहिलेको समयलाई वैदेशिक रोजगार क्षेत्रमा विगतमा भएका गलत निर्णयहरूलाई सच्याएर दक्षिण एसियाली अन्य मुलुकमा अवलम्बन गरेर वैदेशिक रोजगार क्षेत्रमा कोर्स करेक्सनका रूपमा सदुपयोग गर्नुपर्ने माग समेत गरेका छन् ।

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघका अध्यक्ष भुवनसिंह गुरुङले रेमिट्यान्सबाट प्राप्त रकमले राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याएको भएपनि त्यसमा सुधार गर्न नयाँ सरकारले ध्यान दिनुपर्ने बताए ।

अध्यक्ष गुरुङले श्रमिक अधिकारको सुनिश्चितता र राम्रो तलब सुविधा भएका जापान तथा युरोपेली मुलुकको मागपत्र प्रमाणीकरणमा समस्या रहेको र नयाँ श्रम गन्तव्य खोजी हुन नसकेकाले वैदेशिक रोजगार क्षेत्र उकुसमुकुसको अवस्थामा रहेको

बताए । उनले नयाँ सरकार र नयाँ मन्त्रीले यस क्षेत्र सुधारका लागि पाइपलाइनमा रहेका सेवा शुल्क परिमार्जनलगायतका कामहरूलाई टुंगोमा पुऱ्याएर नयाँ गन्तव्य पहिचान गरी नेपालमा रोजगारीको पर्याप्त अवसर नहुँदासम्म व्यवसायी र कामदार दुवैलाई सुरक्षित गर्ने कार्यक्रम ल्याउनुपर्ने बताए ।

संघका महासचिव महेशकुमार वस्नेतले हालको विपन्न परिस्थितिमा आन्तरिक सरकार गठनसँगै व्यवसायीहरूमा केही आशा पलाएको बताए । उनले वैदेशिक रोजगारले मुलुकको अर्थतन्त्रमा ठुलो योगदान दिएको क्षेत्र भएकाले यसलाई अझ व्यवस्थित, सुरक्षित र व्यवसायी अनुकूल बनाउन सरकारको नीतिगत निर्णय र ठोस पहल आवश्यक रहेको भन्दै नयाँ मन्त्री नियुक्त भएपछि वैदेशिक रोजगार क्षेत्रको व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिने आम व्यवसायीको अपेक्षा रहेको उल्लेख गरे । उनले भने, 'नयाँ' पृष्ठ २ मा

शून्यमा परिणत भए ३० विधेयक

संसद् भवन र सिंहदरबारका कैयन महत्वपूर्ण दस्तावेज आजोले जलेर नष्ट भए । तर प्रतिनिधि सभा विघटन भएसँगै काजुन निर्माण प्रक्रियामा रहेका कतिपय विधेयक बिनाआजो खरानीजस्तै शून्यमा पुगेका छन् ।

मुकुन्द लामिछाने / मध्यान्ह काठमाडौं, २८ भदौ

आगलागीले संसद् भवन र सिंहदरबारका कैयन महत्वपूर्ण दस्तावेज जलेर नष्ट भए । तर कानुन निर्माण प्रक्रियामा रहेका कतिपय विधेयक बिनाआजो खरानीजस्तै शून्यमा पुगेका छन् । संसद् सचिवालयका प्रवक्ता एकराम गिरीका अनुसार प्रतिनिधि सभा विघटन भएपछि प्रतिनिधि सभामा विचारधीन विधेयक निष्क्रिय हुन्छन् ।

उनी भन्छन्, 'प्रतिनिधि सभामा उत्पत्ति भएका र राष्ट्रिय सभामा उत्पत्ति भएर पारित भई प्रतिनिधि सभामा आएका विधेयक निष्क्रिय हुन्छन् ।' नवनिर्वाचित प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीको सिफारिसमा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले प्रतिनिधि सभा विघटन गरेका छन् । यससँगै प्रतिनिधि सभामा विचारधीन विधेयक निष्क्रिय भएका हुन् ।

यससम्बन्धी व्यवस्था संविधानको धारा १११ मा छ । संविधानको धारा १११ को उपधारा १० मा भनिएको छ, 'कुनै विधेयक प्रतिनिधि सभामा प्रस्तुत भई विचारधीन रहेको वा प्रतिनिधि सभामा पारित भई राष्ट्रिय सभामा विचारधीन रहेको अवस्थामा प्रतिनिधि सभा विघटन भएमा वा त्यसको कार्यकाल समाप्त भएमा त्यस्तो विधेयक निष्क्रिय हुनेछ ।' संसद् सचिवालयका अनुसार प्रतिनिधि सभा विघटन भएपश्चात् निष्क्रिय हुन पुगेका विधेयकको संख्या ३० रहेको छ । जसमा प्रतिनिधि सभामा उत्पत्ति भएका सरकारी २१ वटा विधेयक पृष्ठ २ मा

प्रतिनिधि सभामा उत्पत्ति भएका र राष्ट्रिय सभामा उत्पत्ति भएर पारित भई प्रतिनिधि सभामा आएका विधेयक निष्क्रिय हुन्छन् ।

■ एकराम गिरी प्रवक्ता संसद् सचिवालय

प्रेस विज्ञप्ति

सर्वप्रथम परिवर्तनका लागि नयाँ पुस्ताका युवाहरूले गरेको संघर्षमा सहदात प्राप्त शहीदप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै घाइतेको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछौं । यसै आन्दोलनमा मुलुकले व्यहोरेको अतुलनीय क्षतिप्रति गहिरो दुःख व्यक्त गर्न चाहन्छौं । अहिलेको अवस्थामा सबै मिलेर मुलुक बनाउनुपर्ने भएपनि प्रक्रियामा बसेका युवाहरू रोकिने अवस्था छैन । मुलुकको अर्थतन्त्रको धरोहर बनेको वैदेशिक रोजगार क्षेत्रलाई हलुका आंकलन गर्ने अवस्था पनि छैन । समस्या बुझेको, इमान्दार र कार्य क्षमता भएको व्यक्तिले श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयको नेतृत्व सम्हालेमा आन्तरिक रोजगारको सुनिश्चितता, वाध्यताले विदेशिने परिपाटीको अन्त्य र यो मुलुकमा पनि लगानी गर्दा वाँच्न सकिँदो रहेछ, भन्ने विश्वास दिलाउन सक्ने अपेक्षा छ । यसअघिका नेतृत्वले गरेका राम्रा/नराम्रा कामको सही मूल्यांकन गर्नुपर्ने भएमा पनि कसैको दबाव र प्रभावमा नपरी जनतालाई प्रत्यक्ष राहत हुने गरी नीति आउने विश्वास लिएका छौं ।

राजाराम गौतम अध्यक्ष नेपाल वैदेशिक रोजगार अभिवृद्धि कार्यवाही महासंघ परिवार तिनकुने काठमाडौं

पुनः कारागार फर्किए रवि

काठमाडौं/मस-राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का सभापति रवि लामिछाने पुनः ललितपुरको नख्खु कारागार फर्किएका छन् । जेनजी आन्दोलनका क्रममा आफूलाई कारागार प्रशासनले सुरक्षा दिन नसक्ने भन्दै पठाएको उनले दावी गरेपनि विवादमा परेका थिए । उनले सार्वजनिक गरेको कारागारको पत्रमा धेरैले आशंका गरेका थिए । कारागार प्रशासनले पनि त्यस्तो कुनै पत्र आफूहरूले रविलाई नदिएको बताएको थियो । जेनजी आन्दोलनको नाममा रवि समर्थकले कारागारमा दबाव बढाएर निस्किएको र उनी निस्किएपछि देशभरीका

कैदी निस्कने होड चलेको भन्दै आलोचना

भएको थियो । रविले कारागार जानुअघि एक भिडियो सन्देश जारी गर्दै न्यायकी प्रतिमूर्ति स्वयं प्रधानमन्त्री बनेकाले आफूमाथि अब अन्याय नहुने विश्वाससहित कारागार जान लागेको बताएका थिए । 'पछिल्लो सरकारले म माथि चरम राजनीतिक प्रतिशोध साधेर मेरो जिना हाराम गरेको थियो, उनले भनेका छन्, 'आज यस देशको नेतृत्वमा न्यायकी प्रतिमूर्ति स्वयं प्रधानमन्त्री बन्नुभएको छ । अब चाहिँ अन्याय हुन भन्ने आशासहित म कारागार जाँदछु ।' यसैबीच रविले सुरक्षाको प्रत्याभूति

गराउन कारागार समक्ष माग समेत गरेका छन् । कारागार प्रहरीले सुरक्षा आनाकानी गरे पनि अहिले थप सुरक्षा व्यवस्थासहित उनलाई राख्ने पहल भएको बताएको छ । नख्खु कारागार सशस्त्र प्रहरीको सुरक्षा नियन्त्रणमा छ । रविले अहिलेको परिस्थितिमा सुरक्षा व्यवस्था अपर्याप्त भएको बताएका थिए । जिल्ला प्रहरी परिसर ललितपुरका एसएसपी श्यामकृष्ण अधिकारीका अनुसार रविको मागबारे कारागार सुरक्षामा तैनाथ सशस्त्र प्रहरीलाई पत्र लेखेर प्रहरीले ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

जनमत पार्टीले मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री र मन्त्रीलाई फिर्ता बोलायो

धनुषा/मस-जनमत पार्टीले मधेश प्रदेश सरकारको नेतृत्व गरिरहेका मुख्यमन्त्रीसहित मन्त्रीहरूलाई फिर्ता बोलाएको छ । संसदीय दलका नेता महेशप्रसाद यादवले शनिवार विज्ञापित जारी गर्दै मुख्यमन्त्रीसहित मन्त्रीहरूलाई सरकारबाट फिर्ता बोलाएको जानकारी दिएका छन् । उक्त पार्टीबाट मुख्यमन्त्री संतशुक्रमा सिंह, वन तथा वातावरणमन्त्री सञ्जय यादव र उद्योग वाणिज्य तथा पर्यटनमन्त्रीमा वसन्त कुशावाहा रहेका थिए । संसदीय दलका नेता यादवले सरकारबाट

बाहिरिएको सम्बन्धी पत्र प्रदेश प्रमुखको कार्यालयमा पठाइएको जानकारी दिए । यही भदौ २३ र २४ गते 'जेनजी' आन्दोलनका क्रममा मुख्यमन्त्री सिंहले फेसबुकमै राजीनामा दिएका थिए, तर प्रदेश प्रमुखको कार्यालयमा लिखित राजीनामा दिएनन् । शनिवार केही सञ्चारमाध्यममा मुख्यमन्त्री सिंहले राजीनामा नदिने अडान लिएको भनी आलोचना भएको थियो । यहाँ जनमत पार्टी नेतृत्वको सरकारमा नेकपा (एमाले), नेपाली कांग्रेस र लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा) नेपाल सत्तासम्भेदार छन् ।

खरानी...

सकिने अवस्था छ । प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद् कार्यालय र गृह मन्त्रालयमा भने शतप्रतिशत क्षति भएको छ । अर्थ मन्त्रालयको भूईँ तला, बाहिरको टहरा र गाडीहरूमा क्षति पुगेको छ । सिंहदरवारभित्र सर्गलो संरचना भेट्न मुस्किल छ । तथापि खरानी टन्ट्याएर सिंहदरवारबाटै काम सुरु गर्ने तयारी अगाडि बढेको हो । जेनजीले गरेको आन्दोलनको दोस्रो दिन गएर मंगलवार सिंहदरवार जलेको थियो । प्रदर्शनकारीको निसानामा सरकारी भवन र कार्यालय पदा सिंहदरवार कुरूप बन्न पुगेको छ । सिंहदरवार सफा गर्दै काम सुरु गर्ने र पुनर्निर्माण गर्ने योजना रहेको सरकारी कर्मचारी बताउँछन् । सर्वोच्च अदालतले पनि काम सुरु गर्दै छ । सर्वोच्च अदालतको भवन पनि पुरै जलेर खरानी भएको छ । यसका बावजूत प्रधानन्यायाधीश प्रकाशमान सिंह राउतले अदालतको कामकारवाही सुरु गरेका हुन् । गत बिहीबार राउतले जलेकै भवनमा फूलकोटको बैठक राखेका थिए । आइतबारबाट सकिने काम गर्नेगरी इजलास राख्दै छन् । अर्थात् अदालत र सिंहदरवार यथाअवस्थामा सेवा सुरु गर्दै छन् । नयाँ सरकार बनेसँगै सिंहदरवारमा चहलपहल समेत सुरु भएको छ । मन्त्रालयहरूमा कर्मचारी जान थालेका छन् । सरसफाइलगायतको काम सुरु गरेका छन् ।

जेनजी आन्दोलनबाट राज्यसत्ता कब्जा भएको थियो । सोही क्रममा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले सत्ता छाडेर नेपाली सेनाको सहयोगमा भागेका थिए । त्यस्तै, उनको मन्त्रपरिषद्का अधिकांश सदस्य, पूर्वप्रधानमन्त्री तथा नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डसहित शीर्ष नेताहरूको भागाभाग भएको थियो । पूर्वप्रधानमन्त्री समेत रहेका सत्ताको मुख्य सहयोगी दल नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा र उनकी पत्नी आरजु राणा भने घरमै लुकेर बसेका बेला आन्दोलनकारीले घाइते पारेका थिए । उनको उपचार भइरहेकाले अवस्था सामान्य रहेको पारिवारिक स्रोतले बताएको छ । आन्दोलनमा मृत्यु हुनेको संख्या ५४ जना पुगेको छ । आन्दोलन क्रममा सिंहदरवार, सर्वोच्च अदालत, विशेष र जिल्ला अदालत, सरकारी बकिलको कार्यालय, प्रधानमन्त्री निवास, राष्ट्रपतिको कार्यालय र नेपाल प्रहरीका देशभरका सबै कार्यालय जलेर नष्ट भएका छन् । मुलुकको यो परिस्थिति निर्माण भएसँगै नेपाली सेनाले हात लिएको राज्यसत्तालाई सहज रूपमा हस्तांतरण गरेको थियो । संविधान र कानुनी व्यवस्थाले नै समस्याको समाधान दिने अटल विश्वास रहेको भन्दै नेताहरूले संसद विघटन उल्ट्याउन एकाकार भएका हुन् । त्यसैले प्रतिनिधि सभा विघटनको निर्णय तत्काल फिर्ता लिई संसदको बैठक बोलाउनुपर्ने उनीहरूको माग छ । नेपाली जनताको लामो संघर्ष र बलिदानीबाट स्थापित संविधानलाई कमजोर पार्ने कुनै पनि कदम स्वीकार्य नहुने स्पष्ट गरिएको छ । आन्दोलनरत समूहको मागसमेत संसदमाफत सम्बोधन गर्नेगरी समाधान खोजिनुपर्छ, वक्तव्यमा भनिएको छ । संसद विघटनको विपक्षमा रहेका दलहरूले नवनिर्वाचित प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीलाई स्वीकार गरेको बताएका छन् । यद्यपि कार्कीले गरेको संसद विघटनको पहिलो निर्णयलाई राष्ट्रपतिले सदर गरेको कुरालाई अस्वीकार गरेका हुन् । नेकपा एमालेका महासचिव शंकर पोखरेलले सामाजिक सञ्जालमाफत प्रतिनिधिसभा विघटनको निर्णयप्रति असहमति जनाएका छन् । उनले भनेका छन्, 'विगतमा बहुमतको प्रधानमन्त्रीले संसद विघटन गर्दा त्यसलाई असंवैधानिक भन्दै मुद्दा हालने र फैसला सुनाउनेहरू अहिले स्वयं विघटनतर्फ अग्रसर हुनु विडम्बनापूर्ण विषय हो । त्यसतर्फ सतर्क रहौं ।' संसद विघटनको विपक्षमा

वक्तव्य जारी गर्ने नेताहरूमा नेपाली कांग्रेस संसदीय दलका प्रमुख सचेतक श्यामकृष्ण धिमिरे, एमालेका महेश बत्तीला, माओवादी केन्द्रका हितराज पाण्डे, एकीकृत समाजवादीका मेटमणि चौधरी, लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टीका रामप्रकाश चौधरी, जनता समाजवादी पार्टीका प्रतिनिधि, नागरिक उन्मुक्ति पार्टीकी अध्यक्ष रञ्जिता श्रेष्ठ र जनमत पार्टीकी प्रमुख सचेतक अनिता देवीको हस्ताक्षर रहेको छ । यसैबीच आठ दलले भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी आन्दोलनका क्रममा ज्यान गुमाएकाप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै घाइतेहरूको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गरेका छन् । त्यस्तै, आन्दोलनका क्रममा भएको जनधनको क्षतिको छानविन गरी दोषीलाई कानुनी दायरामा ल्याउन पनि माग गरिएको छ ।

रोजगारमा कामदार पठाउने बाध्यताको अन्त्य गर्ने विषयमा पनि नयाँ सरकारले नयाँ तरिकाले सोच्नुपर्ने बताए । प्रगतिशील वैदेशिक रोजगार व्यवसायी मन्च नेपालका अध्यक्ष जनक रावलले व्यवसायीहरूले विगतमा खर्चै रूपमा रोजगारको अर्थतन्त्रलाई धानेको भन्दै २४ महिनादेखि रोकिएको युरोपेली मुलुकको मागपत्र प्रमाणीकरणमा परराष्ट्र मन्त्रालयको सहयोगी रवैयाको अन्त्य, व्यवसायीले आफ्नै खर्चमा नि:शुल्क र सस्तो सेवामा श्रमिक पठाउनु पनि सरकार र सर्वसाधारणले उचित सम्मान नगर्ने अवस्थाको अन्त्य गरिनुपर्ने बताए । उनले सेवा शुल्क अन्यायपूर्ण रहेकाले त्यसमा परिवर्तन, श्रम स्वीकृति, अनलाइन प्रणाली र नयाँ बजारमा पहुँचमा स्थिर नीति र सहज प्रक्रियाको सुनिश्चितता जस्ता विषयमा नयाँ सरकारसँग व्यवसायीहरूको अपेक्षा रहेको बताए । उनले भने, 'न्यायपूर्ण सेवा शुल्क व्यवसायीमैत्री वातावरणका साथै नयाँ बजारमा वैध रोजगारीको पहुँच, व्यावसायिक ङानीको कानुनी र व्यवहारिक संरक्षण पनि परिवर्तित सन्ध्रमा आम व्यवसायीको माग हो ।' संघका निवर्तमान उपाध्यक्ष तथा मन्चका बरिष्ठ उपाध्यक्ष डिकबहादुर खत्री (कुमार)ले भदौ २३ र २४ गते भएको क्रान्तिको परिणाम स्वरूप नयाँ परिवर्तन भएको अवस्थामा देशले आर्थिक उन्नति, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार विकास र आन्तरिक रोजगार सिर्जना गर्ने विश्वास गरेपनि त्यसका लागि समय लाग्ने भएको र आन्तरिक रोजगारीका पर्याप्त अवसर नहुँदासम्म वैदेशिक रोजगार र विप्रेषण नै नेपाली अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड बनिरहने विषयलाई नयाँ सरकारले बुझ्नुपर्ने बताए । उनले नयाँ राजनितिक परिवर्तनसँगै व्यवसायीले पनि अब नयाँ सोचका साथ व्यावसायिक शुद्धता, परिमार्जित वैदेशिक रोजगारको स्वरूप, अर्थतन्त्र प्रतिस्पर्धाको अन्त्य र व्यवस्थापकीय पक्षलाई ध्यानमा राख्न जरुरी रहेको बताए । व्यवसायी खत्रीले भने, 'वैदेशिक रोजगार क्षेत्रमा समायानुकूल सुधार नहुनुका पछाडि व्यवसायी मात्र जिम्मेवार नभई ठुलो जेठो देखिने, तर सामान्य नीतिगत सुधार पनि भएकाले अत्यावहारिक ऐन कानून र निर्णयमा सुधार नै परिवर्तनको प्रस्थान बिन्दु हुने छ । परिवर्तित सरकारले अत्यावहारिक ऐन, कानून र निर्णय परिमार्जन गरी लागत निर्धारण गरी सेवा शुल्क व्यवस्थापन गर्न

अति जरुरी देखिन्छ । कार्यविधिका आधारमा मागपत्र प्रमाणीकरणमा सहजीकरण, वैदेशिक रोजगारमा गैर व्यवसायीको संलग्नता निस्तेज, भ्रष्टाचारमुक्त वैदेशिक रोजगार प्रशासनको सुनिश्चितता, गैरसरकारी संस्थाको बहकावमा नयाँ धरातलीय यथार्थलाई अध्ययन गरी भर्ना प्रक्रियाको सुनिश्चितता गरी वैदेशिक रोजगारमा जाने ९७ प्रतिशत जनशक्तिलाई न्याय हुने गरी नीति बनाइए सबैले चाहेजस्तो वैदेशिक रोजगार क्षेत्र व्यवस्थित, मर्यादित, पारदर्शी, सम्मानित व्यवसायका रूपमा स्थापित हुन सक्ने छ । वैदेशिक रोजगार व्यवसायी नेवा: समाजका अध्यक्ष किसन प्रधानले मुलुक परिवर्तनको ऐतिहासिक मोडमा पवेश गरेको अनुभूति भएको अवस्थामा व्यवसायी विरोधी ऐन परिमार्जन, लागत निर्धारण र सेवा शुल्कलाई व्यवस्थित गरिनुपर्ने बताए । नेपाल वैदेशिक रोजगार अभिमुखीकरण व्यवसायी महासंघका अध्यक्ष राजाराम गौतमले मुलुकको अर्थतन्त्रको धरोहरका रूपमा रहेको वैदेशिक रोजगार क्षेत्रलाई हलका आंकलन गर्ने प्रवृत्तिको अन्त्य गरी प्रभावमा बुझ्ने, इमान्दार र कार्यक्षमता भएको व्यक्तिले मन्त्रालयको नेतृत्व लिएमा आन्तरिक रोजगारको सुनिश्चितता, बाध्यताले विदेशिने परिपाटीको अन्त्य र व्यवसायीको लगानी सुनिश्चित हुने आशा जागेको बताए । निवर्तमान नेतृत्वले गरेको कामको निरन्तरता दिई कसैको दबाव र प्रभावमा नपरी जनतालाई प्रत्यक्ष राहत हुने गरी कार्यक्रम आउने विश्वास पनि व्यवसायीले लिएको उनले बताए ।

संविधानको दायराभित्रबाटै अगाडि बढ्न पत्रकार महासंघको आग्रह

काठमाडौं/मस- नेपाल पत्रकार महासंघले भ्रष्टाचार र वैयक्तिकरुद्ध 'जेनजी'ले उठाएका माग संविधानको दायराभित्रबाटै पूरा गरी उन्नत लोकतान्त्रिक अभ्यासमा अगाडि बढ्न आग्रह गरेको छ । महासंघले एक विज्ञापित जारी गर्दै 'जेनजी' आन्दोलनपछि मुलुकमा नयाँ राजनीतिक परिस्थिति निर्माण हुन पुगेको उल्लेख गर्दै सोही भावनाअनुसार संविधानभित्र रहेर अगाडि बढ्नुपर्नेमा जोड दिएको छ । महासंघका महासचिव रामप्रसाद दाहालद्वारा जारी प्रेस विज्ञापितमा भनिएको छ, 'महासंघ लोकतन्त्र, संविधानवाद,

विधिको शासन, मानव अधिकार, प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता संरक्षणका लागि निरन्तर बकालत गर्दै आएको

नागरिक अगुवा संस्थाका रूपमा रहिआएको छ । यसर्थ हामी संविधानविरोधी कार्यको विरोध गर्दछौं ।'

पश्चिम नवलपरासीमा क्षति मूल्यांकन समिति गठन

क्षति मूल्यांकन समितिमा सहायक प्रमुख जिल्ला भण्डारी, प्रहरी निरीक्षक पप्पुकमार यादव, सहायक जिल्ला न्यायाधीश सुदेश यादव, कोष नियन्त्रक कार्यालयका तर्फबाट कैलाश राना, सडक पूर्वाधार विकास कार्यालयका इन्जिनियर हितेन्द्र रायमाझी, जिल्ला प्रशासन कार्यालयका कम्प्युटर अपरेटर सुनिल दत्त कर्हारे, रामग्राम नगरपालिकाका प्रशासकीय अधिकृत खेमराज ढकाल, सुनवल नगरपालिकाका अधिकृत पुरुषोत्तम ढकाल, बर्दघाट नगरपालिकाका अधिकृत कृष्णबहादुर थापा, सुस्ता गाउँपालिकाका अधिकृत राजु सुवेदी, प्रतापपुर गाउँपालिकाका अधिकृत नन्दलाल कुमाल, सरावल गाउँपालिकाका अधिकृत ईश्वरी खनाल र पाल्हीनन्दन गाउँपालिकाका इन्जिनियर उमेश शर्मा छन् ।

नवलपरासी/मस- बर्दघाट सुस्ता पश्चिम नवलपरासी जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जेनजीद्वारा यही भदौ २३ र २४ गते भएको प्रदर्शनका क्रममा भएको क्षति मूल्यांकन गर्न समिति गठन गरेको छ । प्रदर्शनका कारण जिल्लास्थित सरकारी, गैरसरकारी, सार्वजनिक तथा निजी सम्पत्तिमा भएको क्षतिको विवरण संकलन गर्न

१३ सदस्यीय समिति गठन गरिएको नवलपरासीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी हिरालाल रेग्मीले जानकारी दिए । उनका अनुसार प्रदर्शनमा सार्वजनिक तथा निजी सम्पत्तिमा भएको क्षति मूल्यांकन गर्न सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी पोषनराज भण्डारीको संयोजकत्वमा शनिवार क्षति मूल्यांकन समिति गठन गरेको हो ।

मुस्ताड भन्सारलाई व्यवस्थित गर्न आठ बुँदे निर्णय

मुस्ताड/मस- मुस्ताड भन्सार कार्यालयलाई व्यवस्थित तुल्याउन विभिन्न आठबुँदे निर्णय गरिएको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालय मुस्ताडमा शनिवार बसेको जिल्ला राजस्व चुहावट नियन्त्रण समन्वय समितिको बैठकले नेपाल-चीन उत्तरी कोरलानाकास्थित न्हेचुडमा अवस्थित मुस्ताड भन्सार कार्यालयलाई थप व्यवस्थित गरी आयात/निर्यात सहज बनाउनेगरी उल्लिखित निर्णय गरिएको हो । आइतबारदेखि पूर्ण रूपमा सञ्चालनमा आएको नाकालाई अन्तरदेशीय व्यापारिक मार्गका रूपमा लैजान भन्सारले गर्ने मालवस्तुको आयात निर्यातका लागि सबै पक्षले जिम्मेवारीपूर्वक

पाकिड र अनुगमनलगायत विभिन्न विषयवस्तुमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने र भन्सारमैत्री तुल्याउने निर्णय भएको हो । यस्तै, नाकालाई व्यवस्थित, सुदृढ र प्रभावकारी तुल्याई अन्तरदेशीय व्यापारिक मार्गका रूपमा लैजान भन्सारले गर्ने मालवस्तुको आयात निर्यातका लागि सबै पक्षले जिम्मेवारीपूर्वक

योगदान पुऱ्याउनेलगायत निर्णय गरिएको भन्सार कार्यालयले जनाएको छ । बैठकमा प्रिज अ विष्णुप्रसाद भुसाल, भन्सार अधिकृत रमेश खड्कालगायत सुरक्षाकर्मी, एक्सप, कोरला सडक आयोजनालगायत सरोकार भएकाहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

नवलपरासीका विद्यालय र कार्यालय सुचारु हुँदै

विनोद निगम/मध्याह्न नवलपरासी, २८ भदौ - जेनजी समूहको भदौ २४ गतेको प्रदर्शनपछि लागू गरिएको निषेधाज्ञा र कर्णु आदेश नवलपरासी पश्चिममा आइतबार विहान ६ बजेदेखि हटाइने भएको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नवलपरासी पश्चिमका प्रमुख जिल्ला अधिकारी हिरालाल रेग्मीका अनुसार हालको शान्ति-सुरक्षाको अवस्था सामान्य रहेको मूल्यांकनपछि निषेधाज्ञा र कर्णु हटाउने निर्णय गरिएको हो । उनले भने, 'विकसित घटनाक्रम र सुरक्षाको समीक्षा गर्दा अब निषेधाज्ञा आवश्यक छैन भन्ने ठहर गरिएको छ ।' भदौ २४ गतेको घटनापछि सम्भावित अग्रिय घटना रोक्नका लागि प्रशासनले जिल्लाभर कडा सुरक्षा सतर्कतासहित निषेधाज्ञा र कर्णु आदेश जारी गरेको थियो । यसैबीच, नवलपरासी

प्यान्सनले सूचना जारी गर्दै आइतबारदेखि जिल्लाभरका विद्यालय सञ्चालन हुने जनाएको छ । लामो समयपछि विद्यालय खुल्ने भएकाले विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावकले पठन-पाठन सामान्य अवस्थामा फर्किने अपेक्षा व्यक्त गरेका छन् । त्यसैगरी पाल्हीनन्दन र सुस्ता गाउँपालिकाले विज्ञापित जारी गर्दै निषेधाज्ञा तथा कर्णु आदेशका कारण स्थगित

रहेका गाउँपालिका कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयलगायतका सेवा आइतबारदेखि सुचारु हुने जानकारी गराएका छन् । सुरक्षा निकायहरूले भने संवेदनशील स्थानहरूमा आवश्यक सतर्कता कायम राख्ने बताएका छन् । प्रशासनले नागरिकलाई सामान्य जीवनयापनमा फर्कंदै गर्दा शान्ति-सुरक्षा कायम राख्न सहयोग गर्न अपिल गरेको छ ।

अन्तरिम सरकार ठाठमाडौँ अत्यन्तै सञ्चालित देशभरको जनजीवन सामान्य बनेको छ । मंगलबारदेखि ठप्प रहेको सार्वजनिक सवारी साधनको आवागमन शनिबारदेखि सुला भएको छ ।

क्षतिग्रस्त स्वास्थ्य मन्त्रालय अस्थायी व्यवस्थापनका लागि ठाउँ खोज्दै

काठमाडौँ/मस- जेनजी प्रदर्शनका क्रममा आगलागीका कारण स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय पूर्ण रूपमा ध्वस्त भएको छ । साथै मन्त्रालयले अस्थायी रूपमा आफूलाई व्यवस्थापन गर्न स्थान खोजिरहेको जनाएको छ । रामशाहपर्यस्थित मन्त्रालयको चारतले भवनसंगै त्यहाँ रहेका फर्निचर, महत्वपूर्ण कागज तथा फाइल, कम्प्युटरलगायत परिसरमा रहेको सवारीसाधन खरानी भएका छन् । भवन नहुँदा मन्त्रालयको काम कारवाहीमा प्रत्यक्ष असर परेको छ । हाल मन्त्रालयले क्षतिको विवरण लिने र मुचुल्का उठाउने काम गरिरहेको छ । मन्त्रालयका सचिव डा. विकास देवकोटाले हालसम्म घाइतेको उपचारमा केन्द्रित भएर समन्वयकारी भूमिका गरिरहेको र अस्पताललाई आवश्यक पर्ने

सामग्री दिने तथा त्यहाँबाट प्रदर्शनमा घाइतेको जनकारी लिने काम गरिरहेको बताए । उनले भने, 'भवनको सबै कोठा, सरसामान जलेर नष्ट भएको छ । कुनै पनि बाँकी छैन । त्यहाँ बाँकी रहेका सामान स्थानान्तरण गर्ने कार्य सम्भव नै भएन ।' सचिव देवकोटाले हाललाई

मन्त्रालय पछाडि रहेको नेपाल स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद् (एनएचआरसी)को भवनबाट आइतबारदेखि आंशिक रूपमा काम सुरु गर्ने योजना बनाएको जानकारी गराए । सामान्य तोडफोड भए पनि उक्त भवन भने जल्नबाट जोगिएको छ । उनका अनुसार सिंहदरवारमा ठाउँ मिल्यो

भने पछि त्यहाँ मन्त्रालयलाई स्थानान्तरण गर्ने विचार गरिएको छ । मुलुकले अन्तरिम सरकारको प्रधानमन्त्रीको रूपमा सुशीला कार्कीलाई पाइसकेको छ । मन्त्रीमण्डल विस्तार गर्ने तयारी हुँदैछ । स्वास्थ्यमन्त्री नियुक्त भएपछि कार्यक्षमाका लागि

मन्त्रालयसँग ठाउँ पनि छैन । सचिव देवकोटाले एनएचआरसीमा मन्त्रीलाई राख्न मिल्ने एउटा कोठा तयार गरेको बताए । 'हामी कर्मचारीहरु त एउटा हलमा बसेर काम गरौंला । मन्त्रीका लागि त्यही रहेको एउटा कोठा तयार गरेका छौं । अहिलेलाई त्यहाँ काम गर्ने र सिंहदरवारभित्र ठाउँ पाउनका लागि पहल गरिरहेका छौं', उनले भने । मन्त्रालय परिसरमा रहेको स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद् व्यवस्थापन एकाइ भने हाल वीर अस्पतालको एउटा भवनबाट सञ्चालन भइरहेको छ । 'दमेलमा रहेका कागजपत्रलाई प्रिन्ट गरेर आवश्यकताअनुसार काम गर्ने । नयाँ नेतृत्व आएपछि उहाँको मार्ग निर्देशनपछि थप काम गर्ने विचार छ', डा. देवकोटाले भने ।

जेनजी आन्दोलन

प्रधानमन्त्रीसमक्ष घाइतेले भने- 'हाम्रो योगदान खेर नजाओस्'

काठमाडौँ/मस- नवनिर्वात प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले जेनजी आन्दोलनका घाइतेहरुसँग भेट गरेकी छन् । उनले शनिवार अपराह्न राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टर अस्पताल पुगेर त्यहाँ उपचार गराइरहेका घाइतेहरुसँग भेट गरेकी हुन् । भेटका क्रममा प्रधानमन्त्री कार्कीले घाइतेहरुको राम्रोसँग उपचार गर्न चिकित्सकहरुलाई निर्देशन दिएका सो अस्पतालका चिकित्सकहरुले बताएका छन् । जेनजी आन्दोलनका क्रममा ट्रमा सेन्टरमा मात्रै ८ जनाको मृत्यु भएको थियो । त्यसक्रममा नवनिर्वात प्रधानमन्त्री कार्कीले घाइतेहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना पनि गरेकी छन् । सेन्टरका प्रमुख डा. बन्दी रिजालका अनुसार सेन्टरमा भर्ना भएका ३६ जना घाइतेमध्ये छ जनाको सघन उपचार कक्षमा उपचार जारी छ । उनले दुई जनाको अवस्था गम्भीर रहेको जानकारी प्रधानमन्त्रीलाई गराएका थिए । प्रमुख डा. रिजालले प्रधानमन्त्रीलाई केही विरामीको शाल्यक्रिया गर्ने भनेर तर गम्भीर चोटका कारण तत्काल शाल्यक्रिया गर्न नसकिने जानकारी गराएको बताए । यस्तै प्रधानमन्त्री कार्की

प्रदर्शनका घाइतेहरुलाई भेट्न सिभिल अस्पताल पुगेकी थिइन् । उनी शनिवार मीनभवनमा रहेको सिभिल अस्पताल पुगेकी हुन् । भेटमा उनले घाइतेको स्वास्थ्य अवस्थाबारे जानकारी लिएकी थिइन् । अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक प्राडा मोहनचन्द्र रेग्मीले भने, 'प्रधानमन्त्रीले घाइतेको स्वास्थ्यस्थितिवारे जानकारी लिनुभयो । त्यसक्रममा उहाँहरुले आफ्नो स्वास्थ्यबारे प्रधानमन्त्रीलाई जानकारी गराउँदै आफूले देशका लागि दिएको बलिदान खेर नजाओस्, प्रधानमन्त्रीले देशलाई निकास दिनुपर्छ । पुनःअर्को पुस्ताले आन्दोलन गर्नु नपर्ने' प्रधानमन्त्री कार्कीले मुलुकको अवस्था परिवर्तन गर्न हरसम्भवन प्रयत्न गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरिन् । कार्यकारी निर्देशक रेग्मीका अनुसार गत सोमबार यता चार सय ५७ घाइते अस्पताल पुगेकामा

४४ जनालाई अन्यत्र 'रेफर' गरिएको थियो । तीन सय ६४ जना उपचारपछि घर फर्किसकेका छन् । अस्पताल भर्ना भएका ४९ मध्ये ११ जना हाल उपचाररत छन् । गम्भीर घाइते एक जनाको सघन उपचार कक्षमा उपचार भइरहेको छ भने ४५ जनाको शाल्यक्रिया तथा सात जनाको पुनः शाल्यक्रिया गरिएको छ । निजामती अस्पतालमा उपचारका क्रममा छ जनाको मृत्यु भएको थियो । यस्तै प्रधानमन्त्री कार्कीले आगजनी भएको कोटेश्वरस्थित प्रहरी चौकी र महाराजगञ्जको प्रहरी वृत्तको पनि निरीक्षण गरेकी छन् । प्रदर्शनकारीहरुको आगजनीमा कोटेश्वरमा केही प्रहरीको मृत्यु भएको थियो । जेनजी आन्दोलनमा अहिलेसम्म ५१ जनाको ज्यान गएको छ । सबै घाइतेहरुको अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ ।

बेनीमा मौलिक सम्पदाको संरक्षण

म्याग्दी/मस- म्याग्दीको सदरमुकाम बेनी बजारमा मौलिक सम्पदाको निर्माण र पुनर्निर्माण भएको छ । बेनी नगरपालिका र समुदायको पहलमा बेनीलाई मौलिक सांस्कृतिक वजारको रूपमा विकास गर्न पुराना सम्पदाको संरक्षण, पुनर्निर्माणका साथै नयाँ सार्वजनिक संरचना निर्माणका क्रममा मौलिकतालाई जोड दिइएको हो । म्याग्दी र कालीगण्डकी नदीको दोभानमा रहेको बेनी बजार नगरपालिकाको ७ र ८ नम्बर वडामा पर्छ । नगर प्रमुख सुरत केसीले मुस्ताड जाने आउने पर्यटकलाई बेनीमा मुलाउने र बसाइँ लम्बाएर स्थानीय आर्थिक गतिविधि बढाउने उद्देश्यले धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक र मौलिकताको सम्वर्द्धन तथा प्रवर्द्धनमा जोडको बताए । उनका अनुसार अन्तर्गत कालीगण्डकीको सभ्यता वचाउन र प्रदूषण नियन्त्रणका लागि दोभानमा शवदाहस्थल निर्माण भएको छ । गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा विनियोजन भएको रु ६० लाख बजेटबाट शवदाहस्थललाई व्यवस्थित र सुरक्षित बनाउन भौतिक संरचना निर्माण भएको हो । धार्मिकस्थल गलेश्वर वजारभित्रको सडकको सौन्दर्यकरण गर्नका लागि गत वर्षदेखि सुरु भएको सडकमा स्टेड ढुंगा बिच्च

याउने योजनालाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिएको छ । गत आवमा १०६ मिटर स्टेड बिछ्याइएको थियो । नयाँ आवका लागि नगरपालिकाले रु ३० लाख विनियोजन गरेको योजनाका लागि गलेश्वर शिवालय क्षेत्र विकास कोषले पनि साथ दिने बेनी नगरपालिका-९ का वडाध्यक्ष चक्र केसीले बताए । बेनीको पुस्तकालय चोकमा रु १३ लाख खर्चेर जमघट र विश्रामस्थलका लागि भक्तपुर ईटा र बुट्टा कुदेको काठ प्रयोग गरेर नेवारी वास्तुकला शैलीको प्रतीकालय (फाल्वा) निर्माण भएको छ । यस वर्ष आँखीभुचाललगायतका संरचना बनाएर फाल्वा निर्माणलाई पूर्णता दिने बेनी नगरपालिका-७ का वडाध्यक्ष रमेश श्रेष्ठले बताए । चोकमा खाली रहेको सार्वजनिक ठाउँको सदुपयोग गरेर निर्माण भएको फाल्वाबाट

स्थानीयवासी, यात्रुहरुलाई विश्रामका लागि सहजका लागि वजारको आकर्षण थपेको छ । यसअघि बेनी नगरपालिकाको वडा नम्बर ७ मा रहेका पुराना चौतारीहरुको मर्मत र व्यवस्थापन भएको थियो । बेनी नगरपालिका-८ गणेशटोलमा रहेको २०० वर्ष पुरानो गणेश मन्दिर यसै वर्ष पुनर्निर्माण भएको छ । बेनी नगरपालिकाको रु छ लाख बजेट र गुठीयारहरुको करिब रु १४ लाख लगानीमा मौलिक शैलीमा पुनर्निर्माण गरिएको वडाध्यक्ष उत्तम कर्माचार्यले बताए । पुरानो मन्दिरलाई भत्काएर भक्तपुर ईटा र बुट्टा काठको प्रयोग गरेर निर्माण भएको मन्दिरको छानामा पित्तलको जल्प लगाइएको छ । यसअघि बेनी नगरपालिका-८ स्थित ऐतिहासिक कोतघरको भक्तपुरबाट ईटा, काठ र मजदुर ल्याएर कोतघर पुनर्निर्माण गरिएको थियो ।

महाकाली अस्पतालमा 'सिटी स्क्यान' सेवा थपियो

कञ्चनपुर/मस- महेन्द्रनगर स्थित महाकाली प्रादेशिक अस्पतालमा सिटी स्क्यान सेवा थपिएको छ । अस्पतालले ६४ स्लाइसको 'सिटी स्क्यान' सेवा थप गरेर आगामी सातादेखि सेवा सुरु गर्ने तयारी गरेको महाकाली प्रादेशिक अस्पतालका निमित्त मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट अर्जुन भट्टले जानकारी दिए । '६४ स्लाइसको सिटी स्क्यान मेसिन अस्पतालमा पुगेर जडानकार्य अन्तिम चरणमा छ' उनले भने, 'अर्को हप्तादेखि सेवा सुरु गर्ने गरी तयारीमा लागेका छौं ।' अस्पतालले सिटी स्क्यान जडानका लागि गत फाल्गुनमा वालाजी सर्जिकल सप्लायर्ससँग तीन करोड ८२ लाख ५५ हजार ५ सय ६० रुपैयाँमा सम्भौता गरेको थियो । अस्पतालमा सिटी स्क्यान सेवा सुरु भएपछि यहाँका विरामीले उपचारका लागि अन्यत्र जानुपर्ने बाध्यता हट्ने उनले बताए । विगतको तुलनामा अस्पतालले विशेषज्ञ सहितको सेवामा सुधार गर्दै गएको अस्पताल व्यवस्थापन समितिका निर्वतमान अध्यक्ष

कृष्णानन्द भट्टले जानकारी दिए । 'विगतको तुलनामा यहाँबाट सेवा लिने विरामीको संख्या बढेको छ' उनले भने, 'यहाँको मुख्य आवश्यकता भनेको सिटी स्क्यान थियो सेवा पनि सुचारु हुने अवस्थामा छ, यसले यहाँका विरामीहरुलाई ठुलो राहत पुगाउँछ ।' उनले अस्पतालमा अहिले एउटै विभागमा दुई तीन जना विशेषज्ञ चिकित्सकले सेवा दिइरहेकाले सेवाग्राहीलाई उपचारमा सजिलोभएको बताए । 'अहिले विशेषज्ञ चिकित्सक सेवा थपिदै गएको सरकारले त्यहि अनुसारको भौतिक पूर्वाधार र स्वास्थ्य

उपकरण पनि थपिदै गएका छन्' उनले भने, 'अब कुनै पनि विरामीले यहाँबाट अन्यत्र रिफर हुनुपर्दैन ।' रिफर सेन्टरका रूपमा परिचित महाकाली अस्पतालले पछिल्लो समय २३ जना विशेषज्ञ चिकित्सकसहितको सेवा दिन थालेको छ । अस्पतालमा मेडिसिन विभाग, हाडजोर्नी विभाग, सर्जरी विभाग, स्त्री तथा प्रसूती रोग विभाग, रेडियोलोजी, एनेस्थेसियोलोजी र मानसिक रोग विशेषज्ञ सेवा थपिएको हो । अस्पतालमा २८ जना विशेषज्ञ चिकित्सकको दरबन्दी रहेको भएपनि अहिले एक जना

मात्रै दरबन्दीमा कार्यरत छन् । अन्य विशेषज्ञ चिकित्सक छात्रवृत्ति करार र अस्पताल व्यवस्थापन समितिबाट करारमा सेवा दिँदै आएका छन् । 'अस्पतालमा सिटी स्क्यान सेवा नहुँदा यहाँबाट वैकिक ८/१० जना विरामी अन्यत्र रिफर हुने गरेका थिए अब त्यो समस्या हट्ने भएको छ ।' यहाँका स्थानीय इन्द्र साउंदले भने, 'अब घर नजिकै सहुलियत शुल्कमा यहाँका स्थानीयले सिटी स्क्यान लगायतको विशेषज्ञ सेवा पाउनेछन् ।' २०२० सालमा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रका रूपमा स्थापना भएको

अस्पताल २०२१ मा २५ शय्याको जिल्ला अस्पतालमा परिणत भएको थियो । जिल्ला अस्पतालबाट स्तरोन्ती हुँदै २०४३ सालमा ५० शय्याको अञ्चल अस्पताल (रेफरल सेन्टर) को रूपमा परिणत भयो । मुलुकमा संघीयतापछि प्रादेशिक अस्पतालका रूपमा स्तरोन्ती भएपछि भने अस्पतालले विशेषज्ञ सेवा दिन थालेको हो । अस्पतालमा स्वीकृत स्थायी दरबन्दी अनुसार एघार तहका विशेषज्ञ चिकित्सक चार जना र नवौं र दश तहका विशेषज्ञ चिकित्सक १६ जनाको दरबन्दी छ । अहिले अस्पतालमा मेडिसिन विभागमा चार जना, हाडजोर्नी विशेषज्ञ तीन जना, स्त्री रोग विशेषज्ञ तीन जना, बालरोग विशेषज्ञ दुई जना, नाक कान घाँटी विशेषज्ञ दुई जना, एनेस्थेसियोलोजिस्ट दुई जना, सर्जरी विशेषज्ञ तीन जना र रेडियोलोजिस्ट दुई जना कार्यरत छन् । त्यसैगरी एक जना मानसिक रोग विशेषज्ञ कार्यरत छन् । अस्पतालमा, जनरल फिजिसियन, प्याथोलोजिस्ट, डर्माटोलोजिस्ट विशेषज्ञ चिकित्सको दरबन्दी भएपनि हालसम्म दरबन्दी अनुसारका चिकित्सकहरु उपलब्ध हुन सकेका छैनन् ।

तीन सय बढी सार्वजनिक सवारीसाधन उपत्यकाबाट बाहिरिए

काठमाडौँ/मस- काठमाडौँको गौगबुस्थित नयाँवसपार्कबाट ३ सय भन्दा बढी सार्वजनिक सवारीसाधन उपत्यकाबाट बाहिरिएका छन् । 'जेनजी'को प्रदर्शनका कारण पाँच दिनदेखि बन्द रहेको सार्वजनिक यातायात सञ्चालनमा आएसँगै शनिवार नयाँवसपार्कबाट ३ सय बढी सवारीसाधन बाहिरिएका हुन् । नयाँवसपार्क सञ्चालन गरेको लोत्से बहुउद्देश्यीय प्राणिक महाप्रबन्धक सुनिल कुँवरले शनिवार बिहानदेखि ३ सय भन्दा बढी सार्वजनिक सवारीसाधन यानु लिएर नयाँवसपार्कबाट बाहिरिएका

जानकारी दिए । 'यही भदौ २३ र २४ गते भएको जेनजीको प्रदर्शनका कारण यातायात बन्द हुँदा काठमाडौँमा रहेका यात्रुहरु सार्वजनिक यातायातका साधनमाफत गन्तव्यस्थलतर्फ जान थालेका छन् । उनले भने । शनिवार बिहानदेखि काठमाडौँको कर्पू हटाइएकाले जनजीवन सामान्य बनेसँगै यात्रुवाहक सवारीसाधन सञ्चालन हुन थालेका उनको भनाइ छ । उनले दसैँसमेत सुरु हुन लागेकाले नयाँवसपार्कमा अरू समयको तुलनामा यात्रुहरुको घुईचो लाग्न थालेको बताए ।

कृषिजन्य उत्पादन आपूर्ति तथा ढुवानी सहज बनाउन अनुरोध

काठमाडौँ/मस- कृषि विभागले कृषिजन्य उत्पादन सहज रूपमा आपूर्ति तथा ढुवानीको व्यवस्था मिलाउन सम्बन्धित पक्षसँग अनुरोध गरेको छ । मुलुक विषम परिस्थितिबाट गुज्रिरहेका बेला मागअनुसार खाद्यान्नलगायत कृषि उपजको आपूर्तिलाई शृंखलावाइँ खल्बलिन नदिनेतर्फ सचेत रहन अनुरोध गर्दै विभागले शनिवार एक विज्ञापित निकालेर कृषि उद्यमी, कृषि व्यवसायी तथा

किसानलाई सहयोग गर्न भनेको हो । विभागका महानिर्देशक प्रकाशकुमार सन्जेलका अनुसार सागसब्जी, वीउनेनालगायत

उत्पादन आपूर्ति तथा ढुवानीमा समस्या भएको गुनासो आएकोले आपूर्ति शृंखलामा असर हुने गतिविधि नगर्न आग्रह गरिएको हो ।

सम्पादकीय अन्तरिम सरकारका चार कार्यभार

जेनजी विद्रोहपछिको अन्त्योपकार बीच राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले संविधानको छिद्र खोज्दै अन्तरिम सरकार गठन गरेका छन्। पूर्वप्रधान न्यायाधीश सुशीला कार्की आउँदो फागुनमा आमचुनाव गर्नेगरी पहिलो महिला प्रधानमन्त्रीको सपथ लिएसँगै जनजीवन सामान्य बन्दै गएको छ। सँगसँगै, आन्दोलनकारीहरूको माग सम्बोधन गर्नेक्रममा प्रधानमन्त्री कार्कीको सिफारिसमा राष्ट्रपति पौडेलले प्रतिनिधिसभाको विघटन गरेपछि संसद्का आठ दलहरूले आपत्ति जनाएका छन्। प्रधानमन्त्री कार्कीको नियुक्ति र संसद् विघटन संविधानसम्मत नभएकोभन्दै न्यायालय गुहारि तयारी पनि हुँदैछ। यस्तोमा आन्दोलनरत पक्षको माग दलहरूसँग समन्वय र विद्यमान शान्ति सुरक्षा सम्हाल्ने जिम्मेवारी कार्कीको कौधमा आइपुगेको छ।

अन्तरिम सरकार संविधानको कुनै प्रष्ट धाराबाट गठन भएको होइन। मुलुकको अठ्ठौँ परिस्थितिमा थप राजनीतिक तथा संवैधानिक संकट आउन नदिन तत्कालका लागि खोलिएको बाटो मात्र हो। प्रक्रियामा असहमति रहे पनि कार्कीको नियुक्तिप्रति संसद्का मुख्य दलहरू खासै नकारात्मक छैनन्। पूर्वप्रधानन्यायाधीशको नेतृत्वमा गठन गरिएकाले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय समर्थन प्राप्त गर्न सहज पनि छ। त्यसैले आफ्नो मुख्य कार्यभारमै प्रधानमन्त्री कार्कीको अर्जुनदृष्टि हुनुपर्छ।

देशको संकटकालीन परिस्थितिमा सत्ताको बागडोर सम्हाल्न आएको पूर्वन्यायमूर्ति कार्की नेतृत्वको सरकारले गर्नुपर्ने मुख्यतः चार कार्यभार देखिन्छ। पहिलो, आन्दोलनकारी शक्ति जेनजी पुस्ताका मागहरू सम्बोधन गर्नु यो सरकारको प्रमुख कार्यभार हो। आन्दोलनमा भएको बर्बर दमनको निष्पक्ष छानबिन गरी दोषीमाथि कारबाही गर्नुपर्छ। दोस्रो काम, शान्ति सुरक्षा र कानुनी व्यवस्थामा मुलुकलाई फर्काउने हो। चार दिनदेखिको कर्फ्यू र निषेधाज्ञा हटेर जनजीवन सामान्य बन्दै गइरहेको छ। तर, यसबीचमा भएका हिंसा, आगजनी र लुटपाटका दोषीलाई कानुनी दायरामा ल्याउनु अन्तरिम सरकारको दायित्व हुनेछ। तेस्रो, जेनजी आन्दोलनभित्र भएको अदृश्य घुसपैठले अगुवाले नचाहँदा-नचाहँदै पनि सिंहदरवार, संसद् भवन, सबौँच्च अदालत, शीतल निवासलगायत राष्ट्रिय जीवनका महत्वपूर्ण अंगमाथि ठूलो आक्रमण भएको छ। एक हिसाबले खरानी पन्छाएर परिस्थितिलाई सम्हाल्नुपर्ने स्थिति छ। त्यसका लागि राष्ट्रिय एकता र मेलमिलापको भावना अभिवृद्धि गर्नु अन्तरिम सरकारको दायित्व बनेको छ। चौथो, राजनीतिक दल, बैकल्पिक शक्तिहरू र जेनजी पुस्ताका अगुवाहरूबीच समन्वय गरेर लिक्बाहिर पुगेको राजनीतिलाई लिक्बा फर्काउनु अन्तरिम सरकारको कर्तव्य हो। त्यसका लागि तोकिएकै समयमा आमचुनाव गराएर जननिर्वाचित जनप्रतिनिधिलाई शासनसत्ता फर्काउनु पर्ने छ। यी चार कार्यभार पूरा गर्नसक्दा मात्र अन्तरिम सरकारको औचित्य पुष्टि हुनेछ। नियुक्तिमा संवैधानिक प्रश्न उठ्दा पनि इतिहासमै पहिलोपल्ट महिला प्रधानमन्त्री प्राप्त गरेकोमा नेपाली समाजमा नयाँ उत्साह जागृत भएको छ। यो उत्साह र आमअपेक्षालाई प्रधानमन्त्री कार्कीले इमान्दारितापूर्वक पूरा गर्नुपर्ने छ। अहिले उठाइएका प्रश्नको जवाफ उनले ऐतिहासिक दायित्व निर्वाह गरेर दिनुपर्ने छ, त्यसअर्थमा यो उनका लागि अग्निपरीक्षा पनि हो।

जेनजी आन्दोलन : भ्रष्टाचारविरुद्धको हुंकार

जेनजी आन्दोलन केवल असन्तोषको विस्फोट मात्र होइन, नेपालको राजनीतिक संस्कृति परिवर्तनको चेतावनी हो।

यसले सरकारलाई जवाफदेही र उत्तरदायी बनाउन दबाव सिर्जना गरेको छ।

नेपालमा हाल सम्पन्न भएको जेनजी आन्दोलन नेपाली राजनीति र समाजमा एउटा महत्वपूर्ण मोडको रूपमा आएको छ। यो आन्दोलन मुख्यतः युवापुस्ताले अगुवाइ गरेको हो, जसको मूल उद्देश्य भ्रष्टाचारको अन्त्य, पारदर्शी शासन र प्रभावकारी सुशासन सुनिश्चित गर्नु हो। जेनजी आन्दोलनले नेपालको राजनीतिक, सामाजिक र कूटनीतिक दिशाबारे गम्भीर प्रश्न खडा गरेको छ। भ्रष्टाचारविरुद्धको हुंकार र सुशासनको मागले नेपाली जनमानसमा नयाँ चेतना जगाएको छ।

यो आन्दोलन केवल असन्तोषको विस्फोट मात्र होइन, नेपालको राजनीतिक संस्कृति परिवर्तनको चेतावनी हो। यसले सरकारलाई जवाफदेही र उत्तरदायी बनाउन दबाव सिर्जना गरेको छ। यद्यपि, तत्कालीन क्षति पीडादायी छ, दीर्घकालीन दृष्टिले यसले नेपाली लोकतन्त्रलाई अझ सबल, पारदर्शी र युवा-मैत्री बनाउने संकेत देखाएको छ। शासन सम्हाल्ने एक व्यक्तिको अहंकारका कारण कुनै देश कसरी बर्बाद हुन्छ भन्ने अब अहिलेको पुस्ताले इतिहास पढ्न आवश्यक छैन-नेपालमा भदौ २३ र २४ गते दुई दिनमै सबै शासकीय संरचना ध्वस्त भएका छन्। नेपाल राज्यका तीन अंग- कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिका भौतिक संरचना जलेर नष्ट भएका छन्। नेपालका इतिहासदेखि साँच्चै शासकीय अभिलेखहरू धुवाँ बनेर उडेका छन्।

आन्दोलनको पृष्ठभूमि र स्वरूप

नेपालमा दशकौँदेखि राजनीतिक अस्थिरता, सत्ता-स्वार्थमा आधारित गठबन्धन, र सार्वजनिक स्रोतको दुरुपयोगले नागरिकहरूमा गहिरो असन्तोष बढाउँदै आएको थियो। विशेषगरी जेनजी पुस्ता जसले लोकतन्त्रको उपज देखेको तर यसको प्रतिफल वास्तविक जीवनमा महसुस गर्न नसकेको अनुभूति गरेको थियो, अन्ततः सडकमा उत्रिन बाध्य भयो।

युवापुस्ताले नेतृत्व गरेको यस आन्दोलनले पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सशक्त शासन व्यवस्थाको माग गर्‍यो। शासकीय संरचनामा वर्षौँदेखि हालीमुहाली गर्ने नेताहरूलाई आन्दोलनकारीले मुख्य निशाना बनाएर आक्रमण गरेका थिए। यसका कारण धेरै नेताहरू घाइते समेत भएका छन्। यो आन्दोलन निर्माण गर्न डिजिटल प्लेटफर्म र सामाजिक सञ्जालको व्यापक प्रयोग भयो। स्वतःस्फूर्त रूपमा हजारौँ युवाहरू सडकमा उत्रिए। आन्दोलनकारीहरूले भ्रष्टाचारविरुद्ध शक्तिशाली आवाज उठाउँदै राष्ट्रिय एजेन्डा निर्माण गरे। यी घटनाहरूले केवल आन्दोलनलाई होइन, राज्यको विश्वसनीयतालाई समेत चुनौती दिएका छन्।

सरकारले प्रारम्भमा आन्दोलनलाई सामान्य असन्तोषका रूपमा लिएको देखियो। तर आन्दोलनले व्यापक जनसमर्थन पाउन थालेपछि, सरकारले केही हदसम्म संवाद र आश्वासन दिने प्रयास गर्‍यो। यद्यपि केही स्थानमा अनावश्यक बल प्रयोग, धरपकड र गोली चलाउने अधिकार प्रत्यायोजनले आन्दोलन भन्नु ठीकै छैन। सरकारले युवा शक्तिको अंकलन गर्न नसक्नु अर्को दुर्भाग्य बन्‍यो। कतिपय सत्ताधारी मन्त्री, पूर्वमन्त्री तथा समासदहरूको घरबाट नगद रकम र बहुमूल्य धातु फेला परेपछि, आन्दोलन अझ भावनात्मक र व्यापक बन्दै गयो।

अगुवाहरू

● आर.सी. कोइराला

आन्दोलनका क्रममा केही अमूल्य मानव जीवनको क्षति, सयौँ घाइते, र सार्वजनिक सम्पत्तिमा नोक्सानी भएको तथ्यहरू उजागर भएका छन्। ५० जनाभन्दा बढीको मृत्यु भएको पुष्टि भइसकेको छ भने ४०० भन्दा बढी विभिन्न अस्पतालहरूमा उपचाररत छन्। यो क्षति राज्यको दमन र आन्दोलनको तीव्रता दुवै कारणले भएको देखिन्छ। मृतक र घाइतेहरूलाई न्याय र उचित क्षतिपूर्तिको माग अझै पनि प्रमुख एजेन्डा बनेको छ।

सामाजिक सञ्जाल

ज्योती बंसकोटा

प्रयोगशालाभन्दा फरक नभएपछि पुरानाले, नयाँले, भन्नु नयाँले र महानयाँले अन्तिममा आफ्नै गालामा थपेका हान्ने र हरेक टालटुले समाधान बढीमा एक दशकको लागि खोज्ने हो। किनकि यहाँ सर्पको मुखमा परेको भ्यागुतोले फट्याङ्गको सिकार गर्न मुख बाउँछ, जसको आन्दोलन उही नेता हुनु नि। फेरि उल्टिन किन ?

सम्भावित भविष्यको राजनीति

जेनजी आन्दोलनले नेपाली राजनीतिमा केही महत्वपूर्ण संकेतहरू दिएका छन्। यसले पुरानो पुस्ताको निराशाजनक शासनशैलीले युवाहरूमा वैकल्पिक नेतृत्वप्रतिको आस्था बढाएको छ। अब युवा पुस्ता केवल मतदाता मात्र नभई नीतिनिर्माणमा प्रत्यक्ष भूमिका खोज्नेछन् भन्ने देखाएको छ। यसले पारदर्शिता, जवाफदेहिता र डिजिटलाइजेशनमा फर्कत राज्य संयन्त्र सुधारनुपर्ने माग तीव्र भएको छ। परम्परागत दलहरूले जनताको आवाज नसुनेमा जेनजी बाट नयाँ राजनीतिक शक्ति उदाउने सम्भावना बलियो देखिन्छ।

यद्यपि, नेपाल भूराजनीतिक दृष्टिले संवेदनशील क्षेत्रमा पर्दछ, जसका कारण विदेशी शक्तिको सक्रिय हुने सम्भावना उच्च रहन्छ। छिमेकी मुलुकहरू (भारत र चीन)ले आफ्ना रणनीतिक स्वार्थअनुसार हस्तक्षेप गर्न सक्ने जोखिम छ। पश्चात्य मुलुकहरू र अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूले लोकतन्त्र, मानवअधिकार र सुशासनको नाममा आफ्नो प्रभाव जमाउने प्रयास गर्न सक्छन्। यदि आन्तरिक राजनीति कमजोर र विभाजित रह्यो भने विदेशी चलखेल अझ बढ्ने निश्चित छ।

जेनजी आन्दोलनले पुराना राजनीतिक संरचनालाई चुनौती दिएको छ र भावी नेपालको रूपरेखा युवा पुस्ताको हातमा सुम्पिएको छ।

जसमा नेपालको भविष्य केवल राजनीतिक नेतामाथि निर्भर छैन। सम्पूर्ण नेपाली समाजको सचेत भूमिका अत्यावश्यक छ। युवाको जागरणलाई निरन्तरता आन्दोलनलाई अत्यन्तकालीन भावनामा सीमित नगरी दीर्घकालीन सुधारमा रूपान्तरण गर्नुपर्ने आवश्यकता छ। भ्रष्टाचार र अनियमितताविरुद्ध निरन्तर दबाव सिर्जना गर्न नागरिक समाज, मिडिया र सरोकारवालाहरूले सक्रिय भूमिका खेल्नुपर्छ। नागरिककारी राजनीति र विदेशी हस्तक्षेपबाट देशलाई बचाउन सबै नेपाली एकजुट हुनुपर्छ। कर्मचारीतन्त्र, न्यायपालिका, प्रहरी, शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता संवैधानिक तथा सार्वजनिक संस्थाहरूलाई स्वतन्त्र, पारदर्शी र जवाफदेही बनाउन निरन्तर दबाव आवश्यक छ।

निष्कर्षमा

जेनजी आन्दोलन केवल असन्तोषको विस्फोट होइन, नेपालको राजनीतिक यात्राको नयाँ सुरुवात हो। यसले पुराना राजनीतिक संरचनालाई चुनौती दिएको छ र भावी नेपालको रूपरेखा युवा पुस्ताको हातमा सुम्पिएको छ। विदेशी चलखेलको सम्भावना रहराहँदै पनि, सम्पूर्ण नेपाली एकजुट भएर राष्ट्रहितमा अग्रसर भए आत्मनिर्भर, पारदर्शी र जवाफदेही लोकतान्त्रिक नेपाल निर्माण सम्भव छ।

रिजत तामाङ

एमाले नेताहरूको धारणा हेर्दा प्रायश्चित्त भन्ने कुरा एक थोपा देखिँदैन। यो विध्वंसको वीउ एमालेको नहोला तर विध्वंसको वीउलाई उम्रिएर हुँकिन जमिन दिने जमिनदार त एमाले हो नि ! रावणको अहंकारले सुनको लंका खरानी भयो कि भएन थाहा छैन। तर, एमालेको अहंकारले नेपाल खरानी बनेको सत्य हो।

उम्बर सतिवडा

भन्ने पर्ने तीन कुरा- १. राजावादी धेरै मुख नमिदुयाउँ, हिस्स बुढी हरिया दाँत हुन्छौं, २. कांग्रेस-कम्युनिस्ट- सबै दलहरू-धेरै ठुला कुरा नगर, केही समय आत्म समीक्षा गर, नेतृत्व र कार्यशैली बदलेर नयाँ तरिकाले अगाडि आउँ र ३. नागरिक- जेनजी विद्रोहलाई सम्मान र अन्तरिम सरकारलाई सहयोग गरौं।

इतिहासमा आज

१४ सेप्टेम्बर २००३ मा जनरल भेरिंसो कोरिया सिङ्गापो नेतृत्वमा रक्तपातपूर्ण सैन्य विद्रोहमा विसाउ-निनीका राष्ट्रपति कुम्बा इलालाई सत्ताबाट हटाइएको थियो।

१४ सेप्टेम्बर २००८ मा एरोफ्लोट उडान ८२१, एक बोइङ ७३७-५००, रूसको पर्ममा रहेको पर्व अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल नजिकै पुरवा ट्रान्स-साइबेरियन रेलवेको एक खण्डमा दुर्घटनाग्रस्त भयो। जसमा सवार सबै ८८ जनाको मृत्यु भएको थियो।

१४ सेप्टेम्बर २००९ मा सेप्टेम्बर ११ को आक्रमणका पीडितहरूका लागि वाशिंगटन राष्ट्रिय क्याबेडुलमा ऐतिहासिक राष्ट्रिय प्रार्थना सेवा आयोजना गरिएको थियो। क्यानडामा पनि संसद हिलमा यस्तै सेवा आयोजना गरिएको थियो।

१४ सेप्टेम्बर १९९७ मा भारतको मध्य प्रदेशको विलासपुर जिल्लामा अहमदाबाद-हावडा एक्सप्रेसका ५ वटा वोगीहरू नदीमा खस्दा ८१ जनाको मृत्यु भएको थियो।

जेनजी आवाज र वर्तमान राजनीति

विचार

● भरत प्रसाद देवकोटा

जेनजीले सत्ता परिवर्तन गरायो। तर, उठाएका थुप्रै एजेन्डा अलपत्र छन्। जसलाई सम्बोधन कसरी गर्ने भन्ने प्रश्न अहम् रूपमा उठेको छ। सरकारको नेतृत्व लिँदैमा समाधान नभएका विगतका घटनालाई ध्यानमा राख्दै जेनजी संवेदनशीलरूपमा अधि बदन आवश्यक छ।

जेनजी पुस्ताले भदौ २३ मा काठमाडौँलगायत देशभरि प्रदर्शन गर्दै निम्न मागहरू राखेका थिए- भ्रष्टाचार रोक्नुपर्छ, सुशासन कायम हुनुपर्छ, नागरिकले पाउने सेवा-सुविधा सहज हुनुपर्छ र युवाहरूलाई देशभित्रै रोजगारीको व्यवस्था मिल्नुपर्छ। उक्त प्रदर्शन शान्तिपूर्ण थियो। तर, अन्ततः संसद भवनमा तोडफोडसम्मको अवस्था आयो। त्यसपछि गृह प्रशासनले प्रदर्शनकारीहरूमाथि निरमर रूपमा गोली चलायो। त्यस घटनापछि जेनजी पुस्ताका युवाहरू प्रशासनको निगरानीमा परे।

सो दिनमात्र १९ जनाले ज्यान गुमाए भने आजसम्म आइपुग्दा ५० जनाभन्दा बढीको मृत्यु भइसकेको छ। ४०० भन्दा बढी युवा घाइते छन्, जसमा धेरैले अङ्गभङ्ग व्यहोर्नुपरेको छ। राज्यको यस्तो दमन क्रूर, अत्याचारी र अमानवीय हो। आन्दोलनको दोस्रो दिन भदौ २४ गते जेनजी पुस्ताले पूर्व प्रधानमन्त्रीदेखि वर्तमान मन्त्री र प्रधानमन्त्रीसम्मका घरहरूमा तोडफोड र आगजनीसमेत गरे। यसमा बाहिरबाट घुसपैठ भएको दावी जेनजी पुस्ताले सञ्चार माध्यमहरूमा फर्कत गरेका छन्।

पूर्व प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, फलनाथ खनाल, र शेरबहादुर देउवाजस्ता नेताहरू, जसले पटक-पटक प्रधानमन्त्री भएर देशको बागडोर सम्हालेका छन्, तिनका घरमा अकूत सम्पत्ति भेटिनु गम्भीर प्रश्नको विषय बनेको छ। यस्ता सम्पत्तिहरू करोडौँ रूपैयाँको छन्, जुन भ्रष्टाचार

र जनताको शोषणको प्रत्यक्ष प्रमाणको रूपमा लिइएको छ। अबको पुस्ता यस्तो नेतृत्वबाट सुशासन, शान्ति, अमनचयन र सेवा-सुविधा पाउने अपेक्षा गर्दैन। यस घटनाको निष्पक्ष छानबिन हुनुपर्छ र संलग्न जो कोहीलाई कानुनी कारबाहीको कठघरामा उभ्याइनुपर्छ।

जेनजीको राजस्वबाट तलब, भत्ता, सुविधा लिने सार्वजनिक पदधारीहरूले नागरिकका छोराछोरीहरूलाई भुटानी शरणार्थी बनाई बेच्ने, खाडी मुलुकहरूमा तैर्याउने, बेरोजगार बनाउने, र आफू भने विलासिताको जीवन बिताउने, यस्ता नेताबाट अबको पुस्ताले पाठ सिक्नुपर्ने भएको छ। यी नेताहरूलाई पदच्युत गर्ने अधिकार नागरिककै हातमा छ। त्यसका लागि नागरिक सूचित, चेतनशील र जागरूक बन्नु अत्यावश्यक छ।

जेनजीकै मागअनुसार यतिबेला प्रधानमन्त्रीमा सुशिला कार्की नियुक्त भइसकेको छैन। अब बाँकी मन्त्रपरिषद्को गठनको तयारी हुँदैछ। राष्ट्रपतिले नियुक्ति दिँदै कार्की सरकारलाई ६ महिनाको समय दिएका छन् र ६ महिनाभित्र चुनाव गराउन भनेका छन्। यसले अब देशमा शान्तिपूर्ण अवस्थाको सुरुवात भएको सन्देश दिएको छ। अब मुलुक पुनः पुरानै लयमा जाला भन्ने आशा पनि पलाएको छ। अहिले संविधान संशोधनको विषय जोडतोडले उठेको छ। अन्तरिम सरकारले कसरी संविधान संशोधन गर्ला र कसरी मुलुकलाई अगाडि बढाउला भन्ने प्रश्नहरू उठेका छन्। बेलायत जस्तो देशमा संविधान नभएकाले,

संवैधानिक कानूनहरू साधारण बहुमतले नै संशोधन गर्न सकिन्छ। भारतमा भने संघ र राज्य मिलेर मात्र संशोधन सम्भव छ। नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३, निष्क्रिय हुँदासम्म १२ पटक संशोधन भइसकेको थियो। नेपालको संविधान २०७२ लाई जनताको संविधान मानिए पनि, धेरै विषयहरूमा लचिलोपन र कठोरताको अस्पष्ट सीमाहरू देखिन्छ।

हाल नेपालको शासन संघीय संरचनाअन्तर्गत तीन तहमा बाँडिएको छ- संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, र स्थानीय सरकार। तर, पछिल्लो समय प्रदेश सरकारहरू अत्याधिक खर्चिलो र अप्रभावकारी बनेका कारण कतिपय राजनीतिक दलहरूले प्रदेश संरचना खारेज गर्नुपर्ने आवाज उठाउँदै आएका छन्। यस आवाजमा जेनजी पुस्ताको समर्थन पनि पाइन्छ।

देश अहिले गम्भीर राजनीतिक संकटमा छ। कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिका सबै भौतिक संरचनाहरूमा ध्वस्त करिब छ। कार्यपालिकाको नेतृत्व पाएपनि अब नेतृत्वले कसरी अगाडि बढाउला भन्ने सशंय बाँकी नै छ। सँगै, विद्रोही पक्षले सत्ता लिए पनि बाँकी शक्तिलाई कसरी समेट्ने भन्ने प्रश्न पनि छ। जेनजीले उठाएका सुशासनका मुद्दालाई पनि कसरी सम्बोधन गर्ने भन्ने प्रश्न कायमै छ। यस्तोमा कार्की नेतृत्वको सरकार अवस्थालाई गम्भीररूपमा केलाउँदै अगाडि बढ्नुपर्छ। अवस्था सामान्य नभएकोमा हेक्का राख्नुपर्छ।

पाठक पत्र

माल्टाबाट प्रधानमन्त्रीलाई खुला पत्र

आदरणीय प्रधानमन्त्रीज्यू,
म माल्टा-युरोपमा रहे पनि, मेरो हृदय सधैं नेपाली माटो र नेपाली जनताको मायामा गाँसिएको छ। तपाईं नेपालको प्रधानमन्त्री बन्नुभएको यो ऐतिहासिक अवसरमा, आफूलाई मातृभूमिलाई संसारमै सबैभन्दा धेरै माया गर्ने सन्तान ठान्दै, हृदयदेखि बढाई र अन्ततः शुभकामना अर्पण गर्दछु।
आमा, नेपाल हाम्रो साक्षात् गौरव हो, हाम्रो पहिचानको आधार र आत्माको मूल हो। परदेशमा भए पनि, मेरो प्रत्येक श्वास नेपालकै नाममा बाँचिरहेको छ र हरेक घड्कन नेपालकै अस्तित्वसँगै घड्किरहेको छ। जीवनले जहाँ लगोस्, मेरो आत्मा सधैं मातृभूमिको सेवामा समर्पित हुनेछ।
तपाईं हाम्रो लागि केवल एक प्रधानमन्त्री होइन, हामी नेपालीका लागि आमाजस्तै ममतामयी छार्थ, आशाको प्रकाश र भविष्यप्रतिको विश्वास हुनुहुन्छ। तपाईंको मातृत्वपूर्ण नेतृत्वमा नेपालले शान्ति, समृद्धि र राष्ट्रिय एकताको नयाँ यात्रा तय गर्नेछ भन्नेमा म दृढ विश्वास गर्दछु।
जय नेपाल, जय नेपाली

सुजन बजिया

माल्टा-युरोप निवासी नेपाली

कैदीबन्दीहरूलाई कारागार फर्कन र हतियार फिर्ता गर्न आयोगको आग्रह

काठमाडौं/मस- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले हालै भएको जेठ जेड आन्दोलनका क्रममा कारागारबाट भागेका कैदी बन्दीहरूलाई तत्काल सम्बन्धित कारागारमा फर्कन आग्रह गरेको छ।
आयोगले एक प्रेस विज्ञापित जारी गर्दै राजधानीसहित देशका विभिन्न भागमा भदौ २३ र २४ गते भएको जेठ जेडको प्रदर्शनको क्रममा कारागारबाट भागेका कैदी बन्दीहरूका कारण समाजमा त्रास र असुरक्षा बढेको भन्दै यस विषयलाई गम्भीरतापूर्वक लिएको जनाएको हो।
आयोगका अनुसार, भागेका कैदीबन्दीहरूले अपराध पीडितको हकमाथि

असर पारेको र विशेषगरी महिला, बालबालिका तथा अपराध पीडित परिवारमा मनोवैज्ञानिक त्रास सिर्जना भएको पाइएको छ। विज्ञापितमा सुरक्षा निकायलाई कैदी बन्दीहरूको खोजी कार्यलाई तीव्रता दिन र उनीहरूलाई पनि

कानुनी शासनको सम्मान गर्न आह्वान गरिएको छ।
यस्तै आयोगले आन्दोलनका क्रममा प्रदर्शनकारीहरूले नियन्त्रणमा लिएका नेपाल प्रहरीका हतियार र पोशाक फिर्ता गर्नसमेत आग्रह गरेको छ। यी हतियारको दुरुपयोग भएर हिंसात्मक गतिविधि हुन सक्ने भन्दै आयोगले यसलाई गैरकानुनी कार्यको रूपमा व्याख्या गरेको छ।
आयोगका प्रवक्ता सहसचिव डा. टीकाराम पोखरेलले जारी गरेको विज्ञापितले समाजमा शान्ति, सुरक्षा र कानुनी शासन कायम गर्न सबैको सहयोग आवश्यक रहेकोमा जोड दिएको छ।

जेनजी आन्दोलनमा अस्ताएपछि बस्ती नै मरमाहत

पसां/मस- दुई महिनाअघि मात्रै वीरगञ्ज महानगर-१२ का असहाय आलम ठकुराई वैवाहिक बन्धनमा बाँधिएका थिए। आफ्नो वैवाहिक जीवन राम्रोसँग अघि बढाउन नपाउँदै असहायले मंगलवार काठमाडौंमा भएको जेनजी समूहको प्रदर्शनीमा प्रहरीको गोली लागेर ज्यान गुमाए।
२२ वर्षे असहाय भारतको विहार राज्यको पूर्वी चम्पारणको आदारपुर नजिकै वेल्दाका रोक्सिता खातुनसँग दुई महिनाअघि मात्रै प्रणयसूत्रमा गाँसिएका थिए। तर, कलिलो उमेरमै आन्दोलनमा परेर ज्यान गुमाएपछि अहिले वीरगञ्ज महानगर मुर्लीका बासिन्दा शोकमा डुबेका छन्।

विवगत तीन वर्षदेखि अध्ययन तथा रोजगारीका सिलसिलामा असहाय काठमाडौंमा रहँदै आइरहेका थिए। तर, मङ्गलवार पठाओमा यात्रुलाई गोगवु लैजाने क्रममा प्रहरीको गोली लागेर जेनजी आन्दोलनमा सहायता प्राप्त गरेको उनको परिवारले जनाएको छ। उनको मृत्युसँगै अहिले उनकी आमा नजला खातुन र उनकी श्रीमती रोक्सिता खातुन वेलाबखतमा मुँछित हुँदै अचेत अवस्थामा रहेकी छन्।
आफ्नो छोराको मृत्युले विछिप्त भएकी आमा नजला खातुनले आफ्नो छोरा श्रवणकुमारजस्तै आमाबुवालाई आसधै माया गर्ने सन्तान रहेको बताइन्।
‘मेरो छोरा श्रवणकुमार जस्तै थियो। भर्खरै विहे गरेर बुहारी भित्र्याएको छ। अब मेरी बुहारी कसको मुख हेरेर बाँच्ची?’ आमा नजलाले रुँदै भनिन्, ‘दुई महिनाअघि मात्रै विवाह गरेर ल्याएकी बुहारीको सिउँदो उजाडिएको छ।’ आमा

नजमाले आफ्नो छोरालाई प्रहरीले किन मारेको भनेर बारम्बार प्रश्न सोध्दै आइरहेकी छन्। ‘अहिले बुहारी छोराको यादमा बिलौना गरेर बसिरहेकी छन्। मेरी बुहारीले के अपराध गरेकी थिइन् र उनलाई विछोड गराइयो?’ उनले स्तब्ध हुँदै भनिन्। मृतक ठकुराई पाँच सन्तानमध्येका तेस्रो छोरा हुन्। असहाय वीरगञ्जको न्योबल विजनेस कलेजबाट कक्षा १२ व्यवस्थापन सञ्चालन

पास गरेर थप अध्ययन र रोजगारीका लागि काठमाडौं गएका थिए। असहायका छिमेकी मनोज गुप्ताले असहाय गत मंगलवार विहान १०:०० बजेपछि सम्पर्कविहीन भएपछि खोजी गर्दा उनको शव काठमाडौंको महाराजगञ्जस्थित शिक्षण अस्पतालमा भेटिएको जानकारी दिए।
‘असहायको छाती र पेटमा गरेर दुई वटा गोली लागेको देखिन्छ’, उनले भने, ‘शुक्रवार

परीक्षणलगायतका प्रक्रिया पूरा गरेर असहायका काकाले उहाँको शव ल्याउँदै हुनुहुन्छ। छिमेकी गुप्ताले असहाय निकै मिजासिलो र आँखामा राख्दा पनि नबिजाउने प्रकृतिको व्यक्तित्व रहेको बताए।
असहायका काका असहाय आलम ठकुराईले असहायको मृत्युले निकै मरमाहत भएको बताए। ‘उनको मृत्युले हामी निकै मरमाहत भएका छौं’, उनले भने, ‘जेनजी आन्दोलनमा असहायजस्तै ज्यानको आहुति दिने योद्धाको बालीदानले मुलुकमा नयाँ क्रान्तिको सुरुवात होस।’

वीरगञ्ज महानगर-१२ का पूर्ववडाध्यक्ष तुफान अस्थारीले आफूले एक असल छिमेकी भाइ गुमाउनुपर्दा निकै मरमाहत भएको बताए। ‘असहाय भाइ निकै असल व्यक्ति हुनुहुन्थ्यो। उहाँको निधनले अपूर्णीय क्षति भएको छ’, उनले भने, ‘अहिले उहाँको परिवारमात्रै नभएर सिंगो मुर्लीवासी स्तब्ध र शोकमा डुबेका छौं।’ शुक्रवार साँझ जेनजी आन्दोलनमा ज्यान गुमाएका असहायका सम्पर्कना गदै वीरगञ्जका मुर्लीवासीले वीरगञ्जको प्रतिमाचोकमा मैनवती बालेर स्मरण गरेका छन्।

भोजपुरका विपन्न परिवारले पाए जस्तापाताको छानो

भोजपुर/मस- भोजपुरको टेम्केमैयुड गाउँपालिका ६ कोटका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका विपन्न परिवारले जस्तापाताको छानो पाएका छन्। आर्थिक अवस्था कमजोर भएका कारण छानो फेर्न नसकेको एक सय आठ परिवारले जस्तापाताको छानो पाएका हुन्।
जस्तापाताको छानो वितरणसँगै वडा फुसको छानोमुक्त भएको छ। आगलागी जस्ता घटनाबाट बचाउँदै वडा क्षेत्रको सुन्दरतासँगै बस्तीमा एक रुपता ल्याउने लक्ष्यले गरिव तथा विपन्न परिवारलाई जस्तापाताको छानो दिइएको वडाध्यक्ष सूर्यप्रसाद नेपालले बताए।
विभिन्न आर्थिक वर्गमा वडाले बजेट विनियोजन गरेर ४३ परिवार र शधन शहरी कार्यालयबाट ६१ परिवार गरी एक सय आठ परिवारलाई जस्तापाताको छानो वितरण गरिएको उनको भनाइ छ। ‘हाम्रो वडा फुसको छानोमुक्त बनेको

छ। वडाध्यक्ष नेपालले भने, ‘यहाँका गरिव तथा विपन्न एक सय आठ परिवारको छानो फेरेका छौं। जस्ताको छानो फेरेसँगै स्थानीयलाई सहजता भएको छ।’ गरिवीका कारण वर्षौंवाट खरको चुहिने घरमा बस्दै आएको अवस्थामा जस्तापाताको छानो पाउँदा सहजता भएको स्थानीयवासी चिनामया भारतीयले बताइन्।
चुहिने घरमा कट्टर जीवन वित्ताउँदै आएको अवस्थामा सरकारले छानो दिएपछि दैनिकीमा परिवर्तन आएको स्थानीयवासी कृष्ण गिरिले बताए। घरमा जस्तापाताको छानो लगाएकोले वर्सेनी छानो फेर्नु पर्ने बाध्यताको अन्त्य भएको उनको भनाइ छ।
‘राज्यले जस्तापाताको छानो दिएको छ’ उनले भने, ‘फुसको छानोमा बस्दा धेरै समस्या थियो। फुसको छानो हुँदा आगालागी पनि धेरै डर हुन्थ्यो। छानो फेर्न पाउँदा खुसी लागेको छ।’

गाउँपालिकामा पाँच करोड क्षति दसैँअघि कार्यालय सञ्चालनमा नआउने

चितवन/मस- जेनजीका नाममा भएको प्रदर्शनमा भदौ २४ गते भएको आगजनी र तोडफोडका कारण चितवनको इच्छाकामना गाउँपालिकामा ठूलो क्षति पुगेको छ।
गाउँपालिकाले शुक्रवार गरेको अनुगमनका क्रममा करिब पाँच करोड बराबरको क्षति पुगेको प्रारम्भिक अनुमान छ। गाउँपालिकाका अध्यक्ष दानबहादुर गुरुङ चढने स्कोर्पियो गाडी, उपाध्यक्ष माया सिलवाल चढने महिन्द्रा बलेरो गाडी र चालु हालतमा नरहेको मारुती गाडी गरी तीन थान गाडी जलेर पूर्णरूपमा नष्ट भएको छ भने तीन वटा मोटरसाइडकल जलेर नष्ट भएको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत चन्द्रकान्त बस्नेतले जानकारी दिए।
उनका अनुसार पालिका प्राङ्गणमा नै रहेको एक थान जेसिबी र एक थान टिप्पर गाडीमा क्षति पुगेको छ। गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवनको सबै भ्यालको सिसा फुटाउनुका साथै हरेक शाखाको फर्निचर, कम्प्युटर, प्रिन्टरलगायत जिन्सी सामग्रीको तोडफोड र कागजपत्र जलाएर नष्ट पारिदिएको छ भने वडा नं. ४ को कार्यालयको माथिल्लो तलामा रहेको कृषि र पशुशाखाका सम्पूर्ण सामग्री, कागजपत्र, प्रयोगशालाको सेसिन काँमे नलामने गरी तोडफोड र जलाइ

दिएका छन्। इच्छाकामना गाउँपालिकाको सात वटा वडाहरूमध्ये दुई वटा वडामा ठूलो क्षति पुग्याएको छ। गाउँपालिकासँगै रहेको वडा नं. ४ को कार्यालयको भित्र भागमा क्षति नपुग्याए पनि भ्यालमा क्षति पुगेको छ भने वडा कार्यालयको माथिल्लो दुई तलामा पूर्ण क्षति पुग्याएको छ।
यस्तै हपनीमा रहेको वडा नं. २ को कार्यालयमा रु करोडभन्दा बढी क्षति पुगेको छ। हाल रहेको वडा कार्यालयभित्र आगजनी गरिदिएका कारण कार्यालयभित्र रहेको सम्पूर्ण जिन्सी सामान र कागजपत्र पूर्णरूपमा जलेर नष्ट भएको छ भनेसँगै बनाएको उद्घाटन गर्न बाँकी रहेको नवनिर्मित कार्यालय भवनमा आगो लगाइ तोडफोड गरेको क्षति पुगेको छ।
आन्दोलनकारीले कार्यालय तोडफोडका क्रममा एक जना कर्मचारीलाई कुटपट गरेका छन्। कार्यालयको आईटी शाखामा

कार्यरत शाखा प्रमुख श्रीराम त्रिपाठीलाई आन्दोलनकारीले कुटपट गरेका थिए। कुटपटबाट त्रिपाठीको टाउकोमा चोट लागेको छ।
वित्रसंवाद भएको क्षतिले तत्काल कार्यालयको सेवा सञ्चालन गर्न नसकिएको अवस्था रहेको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत चन्द्रकान्त बस्नेतले जानकारी दिए। उनले दसैँअघि कार्यालयको सेवा सञ्चालन गर्न सकिने अवस्था नरहेको बताए।
‘कार्यालयका सबै कम्प्युटर, प्रिन्टर, फर्निचर, कागजपत्र जलेर नष्ट भएका छन् भने भवनलाई पूर्ण मर्मत नगरी सेवा दिन सक्ने अवस्था छैन, यसैले सेवा सञ्चालन गर्न कस्तीमा महिना दिनभन्दा बढी लाग्ने देखिन्छ’, उनले भने।
यद्यपि सक्ने सम्म छिटोभन्दा छिटो कार्यालयको सेवा सञ्चालन गर्ने गरी शुक्रवारदेखि नै काम थालिएको उनले बताए।

यान्बुमा महावाणिज्य दूतावास जेद्दाको घुम्ती शिविर

अन्जान गुभाजु/मध्यान्ह
यान्बु, २८ भदौ

साउदी अरबको यान्बुमा नेपाली महावाणिज्य दूतावास जेद्दाले पासपोर्ट नवीकरण, वितरण, श्रमिक सचेतना तथा समस्या निराकरणसम्बन्धी एक दिने घुम्ती शिविर सम्पन्न गरेको छ।
कार्यक्रमलाई नेपाली सेवा समिति, यान्बुको सहजीकरणमा आयोजना गरिएको थियो। कार्यक्रममा दूतावास प्रमुख पारस पण्डितले नेपाली श्रमिकहरूका समस्या, समाधानका उपाय तथा सचेतनामूलक जानकारी प्रस्तुत गरे।
समितिका कार्यवाहक अध्यक्ष धनवहादुर गुरुङले आगामी दिनमा पनि यस्ता शिविर निरन्तर गर्न दूतावासलाई आग्रह गर्दै दूतावास टिम तथा

स्वयंसेवकहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गरे। सहभागीहरूले भौगोलिक रूपमा दूतावाससम्म पुग्न समय र खर्च दुवै लाग्ने भएकाले आफ्नै क्षेत्रमा सेवा प्राप्त गर्न पाउदा सहज भएको प्रतिक्रिया दिए।
शिविरमा यान्बु, रबिक, मदिना, अल वाज, दुबा, रेड सीलगायत विभिन्न क्षेत्रबाट आएका १६१ जनाले पासपोर्ट नवीकरणका लागि लाइभ

इज्रोलमेन्ट आवेदन दिएका थिए। कार्यक्रममा नव नियुक्त महावाणिज्य दूतावास प्रमुख सुरेश पण्डितलाई पुष्पगुच्छा र दोसल्ला ओझारप स्वागत गरिएको थियो।
महावाणिज्य दूतावास प्रमुख पारस पण्डित, दूत श्भाश यादव, राजु बास्कोटा, सुरेश पण्डित, सुमन बागेलगायतको कार्यक्रममा उपस्थिति रहेको थियो।

जलेका कार्यालय सरसफाइ गरी अत्यावश्यक सेवा सञ्चालन

तनहुँ/मस- जेनजी आन्दोलनका क्रममा तनहुँमा भएका सरकारी कार्यालय तोडफोड र आगजनीपश्चात् अत्यावश्यक सेवा सञ्चालनको तयारी गरिएको छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालय तनहुँले सबै कार्यालयलाई परिपत्र गर्दै क्षतिको विवरण संकलन गर्न निर्देशन दिएको छ।
सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी दीपक रेग्मीले आन्दोलनका क्रममा भएको क्षतिको विवरण संकलन गरी प्रशासन कार्यालयलाई उपलब्ध गराउन परिपत्र गरेको जानकारी दिए। तोडफोड र आगजनीबाट कार्यालयमा भएका फोडर सरसफाइ गर्न समेत कर्मचारीलाई आग्रह गरिएको उनले बताए।
उनले भने, ‘अधिकांश कार्यालय तोडफोड र आगजनी भएका छन्। सबै व्यवस्थापन मिलाएर सेवा प्रवाह गरिनेछ। अत्यावश्यक सेवा भने तत्कालै सञ्चालन गरिनेछ।’

जेनजीको आन्दोलनका क्रममा जिल्ला प्रशासन कार्यालय तनहुँ, जिल्ला अदालत तनहुँ, जिल्ला समन्वय समिति, व्यास नगरपालिका, मालपोत कार्यालय, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जलस्रोत तथा सिंचाइ डिभिजन कार्यालय, डिभिजन वन कार्यालयका भवन र सवारीसाधन तोडफोड र आगजनी गरिएको छ।

सुनसरीका मूर्तिकारलाई माटोको कलात्मक मूर्ति बनाउन भ्याइनभ्याइ

सुनसरी/मस- चाडपर्व नजिकसँगै सुनसरीका मूर्तिकारलाई माटोको कलात्मक मूर्ति बनाउनका लागि भ्याइनभ्याइ भएको छ।
सदरमुकाम इनरुवासहित जिल्लाका विभिन्न ठाउँमा बसोबास गर्ने मूर्तिकारलाई चाडपर्व नजिकिएसँगै माटोका कलात्मक मूर्ति बनाउन भ्याइनभ्याइ भएको हो। विभिन्न स्थानीय तह वा क्षेत्रमा बसोबास गर्ने व्यक्ति तथा समुदायका मानिसले चाडपर्वका बेलामा देउताको प्रतिमाको रूपमा माटोका कलात्मक मूर्ति राखेर पूजाआजा गर्ने भएकाले मूर्ति बनाउनका लागि भ्याइनभ्याइ भएको इनरुवा-४ का मूर्तिकार गणेश मेहताले बताए।
मिथला क्षेत्रमा बसोबास गर्ने हिन्दू नारीको महानुपर्व जितियासामेत सुनसरीको कोसी, भोक्राहा, हरिनगर इनरुवा, देवानगञ्ज, बजु, दुहवी, गडीलगायतका स्थानमा बसोबास गर्नेले देवीदेउताको प्रतिमाका रूपमा माटोको कलात्मक मूर्ति राखेर पूजा गर्ने भएकालेसमेत यसको माग बढेको र बनाउनका लागि व्यस्त हुने गरेको इनरुवाका मूर्तिकार मनोजकुमार मेहताले बताए।
त्यसैगरी विश्वकर्मा पूजा आउन चार दिनमात्र बाँकी रहेको छ भने घटस्थापन

आउन नौ दिनमात्र बाँकी रहेका बेलामा सुनसरीका मूर्तिकारको व्यस्तता बढेको स्थानीय धार्मिक क्षेत्रका अगुवा स्थानीय पत्रकार गणेशकुमार यादवले बताए।
विशेष गरेर विश्वकर्मा पूजामा विश्वकर्मा बाबाको माटोको कलात्मक प्रतिमा अर्थात् मूर्ति राखेर पूजा गर्ने भएकालेसमेत मूर्तिकार व्यस्त भएका हुन्। विश्वकर्मा पूजामा मात्र एउटा मूर्तिकारले एक जना सहयोगीका भरमा ५० देखि १०० मूर्तिसम्म विक्री गर्ने गरेका छन्। पराल, दाम्लो (डोरी) र माटोको प्रयोग गरेर मूर्तिकारले मूर्ति बनाउने गरेका छन्।
त्यसैगरी दशैका बेलामा दुर्गासँगै विभिन्न देवीदेउताका मूर्ति बनाउने भएकाले मूर्तिकारको व्यस्तता बढेको छ भने आर्थिक आम्दनीसमेत बढ्दै गएको छ। अरुबेला बसेर वा खेतीपाती गरेर दैनिकी गर्दै

आएकामा चाडपर्वका बेलामा आर्थिक आम्दनीको मूलमूर्ति निर्माण गर्ने कार्य हुने गरेको मूर्तिकारले बताएका छन्। यो सिजनमा एउटा मूर्तिकारले जितिया, विश्वकर्मा र दसैमा मूर्ति निर्माण गरेर जिल्लामा रु एक लाखदेखि रु दुई लाखसम्म आम्दानी गर्दै आएका छन्।
विश्वकर्मा पूजामा माटोको कलात्मक विश्वकर्माको प्रतीक राखेर सवारी चालक तथा धनी र उद्योगीले पूजाअर्चना गर्ने भएपछि मूर्तिको माग बढेको मूर्तिकार विनोद यादवले बताए। एउटा मूर्तिकारले रु पाँच हजारदेखि रु २५ हजारसम्मको एउटा कलात्मक माटोको मूर्ति बनाएर विक्री गर्ने गरेको राजकुमार यादवले बताए। मूर्तिको माग बढेपछि आर्थिक रूपमा मूल्यसमेत बढेको स्थानीय उपभोक्ताले बताएका छन्।

गुर्डेमा रोजगार
कम्पनी: CITIZEN SECURITY SERVICES
पुर्ण रोजगार भित्ति: ००८/०१/०२
पसलको नं.: ६५९४९०३०
सहर: UAE
LT. No.: 330972

दि.	कार्यक्रमको थप	बयान संख्या	मार्सिक तलब	अर्ज	पुस्तिका	समाप्त	अन्य
1.	Security Guard	13	1200	४६,०५६	४६,०५६	४६,०५६	४६,०५६

अवतारिनी लेलापार कार्यालय काठमाडौंमा मिति २०८२ असार ५ गते (21 September 2025) मा हलुकेछ ।

Golden Achievers International Pvt.Ltd
Basundhara Chauki Kathmandu, Tel: 01-5914478, 01-5919381.
Mobile: 9818261234, 9803552057, 9808752412 | Gharhi: 02-5590780, 9852085280, 9818455280, 9815360066
Email: goldenint11@gmail.com, webwww.goldenach.com

प्रधानमन्त्री कार्कीलाई कालाकारबाट बधाईको ओइरो

काठमाडौं/मस- जेनजी पुस्ताले आरम्भ गरेको ऐतिहासिक आन्दोलनपछि केपी शर्मा ओली नेतृत्वको शांतिशाली गठबन्धन सरकार हलैसँगै देशले पहिलो पटक महिला प्रधानमन्त्री पाएको छ । पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्की शुरुवार प्रधानमन्त्री बनेपछि सामाजिक सञ्जालमा बधाईको ओइरो लागेको छ ।

विशेष गरी नैपाली कलाकार समुदायले कार्कीलाई ऐतिहासिक नेतृत्वको जिम्मेवारी सम्हाल्न सफलताको शुभकामना दिँदै देशले नयाँ युगमा प्रवेश गरेको अभिव्यक्ति दिएका छन् ।

वरिष्ठ हास्य कलाकार हरिवंश आचार्यले फेसबुकमा लेखेका छन्, 'देशको विपम परिस्थितिमा युवाले देखाएको दृढता र सेनाले पुर्‍याएको योगदान स्मरणीय छ । कार्कीको नेतृत्वमा भ्रष्टाचार र बेथितिबाट मुक्त प्रणाली निर्माण गर्न सबैले साथ दिनुपर्छ ।'

अभिनेता अनमोल केसीले कार्कीले प्रधानमन्त्रीको सपथ लिनासाथ 'इतिहास रचियो' भन्दै खुसी व्यक्त गरेका छन् । उनले लेखेका छन्, 'नेपालले पहिलो महिला प्रधानमन्त्री पाएको छ । यो उपलब्धि हाम्रो पुस्ताको साहसको प्रतिफल हो । यस्तो युगान्तकारी परिवर्तनको साक्षी हुन पाउँदा गर्व लागेको छ ।'

अभिनेता प्रदीप खड्काले नयाँ अन्तरिम सरकारलाई बधाई दिँदै भने, 'देश र जनताको लागि जिम्मेवारी पुरा गर्ने शक्ति र साहस मिलोस् ।' उनले सहिदहरूलाई श्रद्धाञ्जली अर्पण पनि गरेका छन् ।

दीपकराज गिरीले आमालाई स्मरण गर्दै लेखेका छन्, 'आमा भएर बोकी हेर सन्तानका पिरहरू ।' केकी अधिकारीले सतिले सरापेको ग्लानि पन्छाएर आमालाई आशिषले नयाँ पहिचान बनाउने अवसर आएको टिप्पणी गरेकी छन् । स्वस्तिमा खड्काले कवि गोपालप्रसाद रिमालका हरफ उद्धृत गर्दै लेखेकी छन्, 'एक जुगमा एक दिन एकचोटि आउँछ, उलटपुलट

ल्याउँछ । आज त्यही क्षण हो ।' अभिनेत्री अञ्जलि शर्माको कार्कीको नेतृत्वलाई 'आशा र सम्मानको ढोका'का रूपमा व्याख्या गर्दै भनिन्, 'अबको देशको कथा पुरानो सोचले होइन, नयाँ पुस्ताको सपना र महिलाको नेतृत्वले लेखिनेछ ।'

नीति शाहले नेपालको राजनीतिमा नयाँ अध्याय सुरु भएको बताइन् भने मिरुना मगरले जेनजी पुस्ताले सम्मानपूर्वक जितेपछि नेपालको पहिलो महिला प्रधानमन्त्री पाएको क्षण प्रत्यक्ष देख्न पाउँदा गौरव लागेको टिप्पणी गरिन् ।

निर्देशक निश्चल बस्नेत, सन्तोष सेनदेखि कलाकार संजोग कोइराला, पुष्प खड्का, सलोन बस्नेत, भरना थापा, निरुता सिंह, सुरक्षा पन्त, नम्रता श्रेष्ठ, बेनिशा हमाल, अञ्जलि शर्मा, नीता दुगाना, नीति शाह, साम्राज्ञी राज्यलक्ष्मी शाह, दिव्या रायमाफ्री, क्रिस्टिना गुरुङ, सुहाना थापा लगायतले पनि बधाई तथा शुभकामना दिएका छन् ।

गायक तथा अभिनेता प्रकाश सपुतले लेखेका छन्, 'सबैभन्दा ठूलो उपलब्धि भनेको बलिदान र संघर्षको मूल्यमा बनेको संविधान जोगिनु हो । यो निर्णयले जेनजी पुस्तालाई अझ परिपक्व देखाएको छ ।'

सुशीला कार्कीले शुरुवार राति शीतलानिवासमा आयोजित विशेष समारोहमा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलबाट शपथ ग्रहण गरेकी हुन् । उनीलाई छ महिनाभित्र निर्वाचन सम्पन्न गर्ने कार्यभारसहित अन्तरिम सरकारको नेतृत्व सुम्पिएको छ ।

जेनजी आन्दोलनले नेतृत्वका लागि अधि सारेकी कार्कीलाई काठमाडौं महानगर प्रमुख बालेन शाहसहित विभिन्न सामाजिक समूहले समर्थन गरेका थिए ।

नेपालको राजनीतिक इतिहासमा पहिलो पटक महिला प्रधानमन्त्री बनेकी कार्कीलाई कलाकार मात्र नभई सर्वसाधारणदेखि राजनीतिक वृत्तसम्मले असाधारण परिवर्तनको प्रतीकका रूपमा स्वागत गरिरहेका छन् ।

'मेरे रहो'को रिलिज मिति तय

काठमाडौं/मस- आमिर खान प्रोडक्सन्सले निर्माण गरेको बहुप्रतीक्षित रोमान्टिक ड्रामा 'मेरे रहो' आउँदो डिसेम्बर १२, २०२५ बाट प्रदर्शनमा आउने भएको छ । सुनील पाण्डेले निर्देशन गरेको फिल्मलाई मन्सुर खान र आमिर खानले संयुक्त रूपमा निर्माण गरेका हुन् । फिल्ममा आमिर खानका छोरा जुनैद खान र चर्चित अभिनेत्री साई पल्लवी मुख्य भूमिकामा छन् । यसअघि फिल्मको नाम एक दिन रहने र प्रदर्शन मिति नोभेम्बर ७ तय भएको चर्चा चले पनि आधिकारिक घोषणा पछि ती अड्कलवाजी समाप्त भएका छन् । जापानको रमणीय हिउँदलाई पृष्ठभूमि बनाइएको यस फिल्मको छायांकन साँपोरोको प्रसिद्ध स्नो फेस्टिभलमा गरिएको हो । २०२४ को सुरुवाततिर अनपेक्षित भारी हिमपातका कारण सुटिङमा अवरोध आए पनि टिमको निरन्तर प्रयासले फिल्म समयमै पूरा भएको जनाइएको छ । जुनैद खानका लागि यो तेस्रो प्रोजेक्ट र

दोस्रो हल प्रदर्शन हुने फिल्म हो । उनले यशराज फिल्मसको महाराज बाट ओटीटीमा डेब्यु गरेका थिए, जसले राम्रो प्रतिक्रिया पाएको थियो । तर उनको पहिलो हल फिल्म लभयापा अपेक्षित सफलता हासिल गर्न सकेन । मेरि राहो ले उनलाई पुनः ठूलो पर्दामा स्थापित गर्ने अवसर दिने अपेक्षा गरिएको छ ।

यसैबीच फिल्मलाई डिसेम्बरको प्रतिस्पर्धात्मक समयमै रिलिज गर्ने तयारी गरिएको छ । 'मेरे रहो' रिलिज हुनुअघि नै रणवीर सिंहको धुरन्धर र विशाल भारद्वाज निर्देशित शाहिद कपूर-त्रिप्ठी ड्रिमी अभिनीत फिल्म हलमा आउने भएका छन् ।

श्री नमुना मा.वि. मुर्कुची

रौतामाई गाउँपालिका-७, उदयपुर
मुर्कुची, उदयपुर
कोशी प्रदेश, नेपाल

विद्युतीय माध्यमबाट बोलपत्र आह्वानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८२/०५/२९

यस विद्यालयको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार Construction of Namuna Ma.Vi.School Building Murkuchi, RRM-07, Udayapur योजनाको लागि तपशिल बमोजिमको निर्माण कार्य गर्नुपर्ने भएकोले इच्छुक फर्म, कम्पनीले बोलपत्र पाइने स्थान, दस्तुर, विडवण्ड पेश गर्ने, खोल्ने स्थान लगायतका विस्तृत विवरण सहितको सूचना यस कार्यालयको Website:www.rautamaimun.gov.np र सूचना पाटीमा साथै यस सम्बन्धी सूचना सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय (PPMO) को Website:www.ppmo.gov.np माफर्त हेर्न सकिने र बोलपत्र सम्बन्धी कागजात www.bolpatra.gov.np/egg मा राखी यो विद्युतीय माध्यमबाट बोलपत्र आह्वान गरिएको छ ।

बोलपत्र सम्बन्धी निर्माण कार्यको विवरण

सि. नं.	बोलपत्र नं.	कार्यको विवरण	स्वीकृत ल.ई. रकम (पि.एस. आइटम र भ्याट बाहेक) रु.	धरौटी रकम	निर्माण कार्य	बोलपत्र दस्तुर
१.	RRM/NCB/Works/8/2082-083,	Construction of Namuna Ma.Vi. School Building Murkuchi, Rautamai Rural Municipality-07, Udayapur	1,45,71,727.23	4,25,000.00	नेपाल सरकार बाट मान्यता प्राप्त फर्म, कम्पनी	रु. ३,०००/-

Raskot Municipality Office of Municipal Executive

RCP, Kalikot

Karnali Province, Nepal

Invitation For Bid / Sealed Quotaion

Date Of Publication:2082/05/29 (14/09/2025)

1. Raskot Municipality, Office of the Municipal Executive, RCP,Kalikot invites e-bid for eligible bidders for the following works:

S. N.	Contract Identification Number	Description Of Works	Type of Bid	Bid Validity Period	Estimated Amount Inclusive of VAT and PS (NRs.)	Bid Bond Amount (NRs.)	Fee for Bid Document Purchase (NRs.)
1	RM/082-83/WORKS/NCB-07	Road Upgrading Works on Bakharkot Hudai Namuna Basti Dekhi Tamakot Road ,Raskot Mun-8,7,6,3,2,1	NCB	90 days	75,04,471.70	1,80,000.00	3,000.0
2	RM/082-83/GOODS/SQ-08	Procurement of Supply and Delivery of Non Local Construction Material of Bangri Canal project Upto Municipal Office Building	SQ	45 days	14,29,951.18	40,000.00	1,000.0
3	RM/082-83/GOODS/SQ-09	Procurement of Supply and Delivery of Non Local Construction Material of Paneri Irrigation Canal project Upto Municipal Office Building	SQ	45 days	10,09,210.35	35,600.00	1,000.0
4	RM/082-83/WORKS/NCB-10	Construction of Bhid Irrigation Canal at Intake side, Raskot Mun-04	NCB	90 days	51,91,731.62	1,20,000.00	3,000.0

Further Information to bidders;

Last date and time of Bid Submission	14/10/2025 12:00 hours For NCB & 28/09/2025 12 :00 hours For Sealed Quotation
Date, Time and Place of Bid Opening	{14/10/2025 14:00 hours For NCB & 28/09/2025 14 :00 hours For Sealed Quotation}@Raskot Municipality office , RCP ,Kalikot
Account No. for Bid Document Purchase	Global IME bank ,Raskot Branch , GA .1.1 ANTARIK RAJASHWA KHATA Raskot Municipality- 13704010000009
Account No. for Bid Security Deposit	The Bidder shall furnish a bid security as mentioned above, from commercial bank or financial institutions valid for 30 days beyond the validity period of the bid, OR Can deposit the cash in the following Bank. Name of the Bank: Global IME Bank ,Raskot, Kalikot Name of Office: Raskot Municipality Office Account No. : 13704010000004 (Dharauti Kosh)

- Bidders shall submit their bids electronically only .
- If the last Date of Submission and Opening falls on a Government holiday then the next working day shall be considered as the last day.
- For more information, please contact Raskot Municipality, Kalikot.

Chief Administrative Officer

बलिउड यात्रामा मनोज बाजपेयीले गरेको संघर्ष

काठमाडौं/एजन्सी- बलिउडका बहुप्रतिभाशाली अभिनेता मनोज बाजपेयीले आफ्नो कलात्मक यात्राको कठिनाई र संघर्षबारे खुलेर बताएका छन् । पछिल्ला दुई दशकभन्दा लामो समयदेखि लगातार सिनेमामा सक्रिय रहे पनि उनले स्टारडमको सजिलो बाटो कदापि पाएका छैनन् । बरु आफ्ना फिल्मलाई जिबन्त बनाउन वित्तीय संकटसँग जुध्नु परेको उनले स्मरण गरेका छन् ।

फिल्ममा दमदार अभिनय गरेर राष्ट्रिय पुरस्कार समेत जितेका बाजपेयीको करियरमा 'फ्यामिली म्यान' वेब सिरीजले ठूलो मोड ल्याएको थियो । 'भोसले' पछि सार्वजनिक भएको उक्त सिरीजले उनलाई घर-घरमा परिचित बनायो । अहिले उनले फेरि एउटा नयाँ प्रोजेक्ट 'जुगनुमा' ल्याउन लागेको घोषणा गरेका छन् । यो फिल्म पनि मुख्यधारको कर्मासंयल सिनेमाभन्दा भिन्न, संवेदनशील विषयवस्तुमा आधारित भावनात्मक कथा प्रस्तुत गर्ने बताइएको छ ।

बाजपेयीले भने, 'बलिउडमा मेरो यात्रा अन्य हिरोहरूभन्दा एकदमै फरक रह्यो । मलाई आफ्नै फिल्म पूरा गर्नका लागि पैसा जुटाउन थुप्रै पटक ढोका ढक्क्याउनुपर्थो ।' सन् २०१८ मा ओटीटी प्लेटफर्ममाफर्त सार्वजनिक भएको फिल्म 'भोसले'को प्रसंग जोड्दै उनले भने, 'निर्देशक देवाशीप मखीजा स्क्रिप्ट लिएर आएका थिए । म निकै उत्साहित भएँ तर समस्या पैसामा थियो । सुरुमा केही पनि लगानी गर्न तयार थिएनन् । जसोतसो थोरै रकम जुटाएर सुटिङ सुरु गर्‍यो । त्यतिबेला हामीसँग जम्मा १० दिनसम्म मात्र सुटिङ गर्न सक्ने खर्च थियो । ११औँ दिनदेखि पैसा सकिने पक्का थियो ।' उनका अनुसार, सेटमा उनले दमदार अभिनय गरेर सबैलाई प्रभावित पार्ने तर शट पूरा भएपछि तत्कालै आफ्नो भ्यानमा गएर सम्भावित लगानीकर्तालाई फोन गर्ने गर्थे । 'म भनिरहन्थे- दाजु, केही रकम पठाइदिनुस्, नत्र सुटिङ रोकिन्छ,' उनले सम्झिए ।

गर्नुहुन्छ, जिम्मेवारी एक अभिनेताभन्दा कैयौँ गुणा बढ्छ । ठूलो निर्माता छैन, त्यसैले पैसादेखि वितरणसम्मको चासो आफैँले लिनुपर्छ । मैले डिस्ट्रीब्युटरको अफिस पुगेर हात जोडेर अनुरोध गरेको छु, 'कमिन्ता एउटा शो दिनुहोस्, राम्रो टाइम स्लट दिनुहोस्, दुई शो राखिदिनुहोस्' भनेर ।' हालसम्म सत्या, ग्याइस अफ वासेपुर जस्ता चर्चित कर्मासंयल

मनोज बाजपेयीको अनुभवले बलिउडमा कलाकार बन्ने सपना देख्नेहरूका लागि ठूलो सन्देश दिन्छ । केवल प्रतिभाले मात्र होइन, कठिनाईसँग निरन्तर लड्न सक्ने धैर्य र दृढताले कलाकारलाई सफलता दिलाउने उनको कथा प्रमाण बनेको छ ।

निक्षेप उपर हकदाबी गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने सूचना

रवि रामको नाति, गुनाई रामको छोरा, सपनी जिल्ला, बानीला गा.वि.स. वडा नं. ०७ हात झकनेचरवी न.पा. वडा नं. १० बस्ने, यस बैंकको कल्याणपुर शाखा कार्यालयको खातावाला श्याम लाल रामको मिति २०८१/०४/२९ मा मृत्यु भएकोले मृतको खाताको रकम भुक्तानी पाउनु भनी मृतको पत्नी उम्मा देवी रामले यस बैंकमा आवश्यक कागजात सहित निवेदन दिनु भएको हुदा उक्त रकममा करीको हक लाग्ने भएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १११ बमोजिम निज निवेदक बाहेक अग्र-प्राथमिकतामा अन्य कुनै हकदार भएमा त्यस्ता हकदारले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिदेखि ३५ दिनभित्र स-प्रमाण यस बैंकमा हकदाबी गर्न यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । सो म्याग्भित्र हकदाबी गर्न नआएमा निवेदकको निवेदन बमोजिम भईजाने व्यहोरा यसै सूचना माफर्त जानकारी गराईन्छ ।

लक्ष्मी सन्नाइज बैंक लिमिटेड
Laxmi Sunrise Bank Limited
लक्ष्मी कन्जुलेज, हालीसार, काठमाडौं
फोन नं.: ५९६०८८८, ८९९६०६०
Email: info@laxmisunrise.com
URL : www.laxmisunrise.com

काठ र दाउरा बोलपत्रद्वारा सिलाम बिक्रीको सूचना

प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति २०८२/०५/२९
कल्याणकोट सामुदायिक वन उपमोक्षा समूह, शिवराज न.पा. ०९, कपिलवस्तुको वन क्षेत्र बाट निवमानुसार आ.ब.२०८१/०८२ मा सञ्चालन गरी उत्पादन भएका काठ बाउरा सा.ब.उ.स.को धाउराका काठ बाउरा राईको काठ, खार कानी, बने, बानी, जानु, इचरने, अन्य, कुसुम अस्ना, सिमी, सिलास, भुटी, महुका मूडा कुसुम जातको गोविना धान २८२५ को १८८२९५४ कु.कि. काठ तथा सा.ब. काठ मिश्रीत र अन्य काठको ७४१० (सात) ४४४० साल मिश्रीत २ अन्य २८० चड बाउरा जे जसो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई निजामत नैसितमा बिक्री गर्नुपर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । फिर्त पुगेका इच्छुक वन पैसावाला आधारीत (काठ बाउरा) सञ्चालनमा रहे का उचोपास्ने मात्र यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिदेखि २५ दिन सम्ममा सोल पत्र खरिद गरि २२ औँ दिन भित्रमा सिलवन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आह्वान गरिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारीको लागि यस सामुदायिक वन उपमोक्षा समूहको कार्यालयमा सम्पर्क गर्दा सकिने छ पुर्ण योगको सूचना यस सामुदायिक वन उपमोक्षा समूहको कार्यालयको सूचना पाटीमा टाँस गरिएको छ ।
वी.कल्याणकोट सामुदायिक वन उपमोक्षा समूह, शिवराज न.पा. -०९, कपिलवस्तु

अञ्जनको दुखेसो- 'नेपालमै लिग भए विदेश जानुपर्ने थिएन'

काठमाडौँ/मस- नेपाली राष्ट्रिय फुटबल टोलीका फरवार्ड अञ्जन विष्टले देशमा लामो समयदेखि फुटबल लिग नचल्दा आफूहरू बाध्यतावश रोजगारीका लागि विदेश जानुपर्नेको गुनासो गरेका छन्। हालै मात्र उनी बंगलादेशको ब्रदर्स युनियन क्लबमा आवद्ध भई ढाका पुगेका छन्।

विष्टले सामाजिक सञ्जालमार्फत व्यक्त गरेको भावनाले नेपाली खेलकुदकै वास्तविकता उजागर गरेको छ। उनले लेखेका छन्, 'मैले नेपालकै लागि खेल्ने सपना बोकेको थिएँ तर घर-परिवारको पेट पाल्न र आमाबुवाको चाहना पूरा गर्न परदेशिन बाध्य भएँ। अहिलेको अवस्थामा सम्पूर्ण खेलाडीहरू बेरोजगारकै छन्। एफाले लिग चाँडै सञ्चालन गर्ने वातावरण बनाउन जरुरी छ।'

अञ्जनले आफ्नो स्टाटसमार्फत देशको वर्तमान राजनीतिक परिस्थिति र अवस्था नआउने अञ्जनको धारणा छ। उनले नेपालमा व्यावसायिक फुटबल संरचना बलियो नहुँदा प्रतिभावान युवाहरू सहादत प्राप्त गरिरहेका छन्। मैले पनि केही गर्न सकिँ, यो मेरो

दुर्भाग्य हो। मलाई माफ गर्नुहोस्, मैले मातृभूमिको लागि आवश्यक क्षमता योगदान दिन सकिँँ।'
नेपाली राष्ट्रिय टोलीका लागि हालसम्म सर्वाधिक १३ गोल गर्ने कीर्तिमान साभाम गरेका अञ्जनले आफू देश फर्केर फेरि केही योगदान दिने अटोटे लिएका छन्। साथै आन्दोलनका क्रममा ज्यान गुमाएका युवाप्रति श्रद्धाञ्जली प्रकट गरेका छन्।
उनले एफालाई तत्काल लिग सञ्चालन गर्ने तयारीमा जुट्न अप्रहर्ष गर्दै भनेका छन्, 'हामी खेलाडीहरूलाई काम गर्ने, खेलमार्फत आमाबुवाको सपना पूरा गर्ने अवसर देशमै उपलब्ध हुनुपर्छ। विदेशिनुपर्ने बाध्यता हटाउने दायित्व एफालेकै हो।'
विगत केही वर्षदेखि स्थायित हुँदै आएको राष्ट्रिय लिग सुरु नहुँदा नेपाली फुटबलरहरू विदेशी क्लबतर्फ आकर्षित भइरहेका छन्। अञ्जनको भनाइले फेरि एकपटक देशभित्रै बलियो लिग संरचनाको आवश्यकता उजागर गरेको छ।

आर्सनलको सहज जित

काठमाडौँ/मस- मार्टिन जुविमेन्दीले आर्सनलका लागि पहिलो पटक गोल गर्दै दुई गोल प्रहार गरेपछि आर्सनलले नटिङह्याम फरेस्टलाई सहज ३-० ले पराजित गरेको छ। यससँगै नयाँ प्रशिक्षक एन्ज पोस्टेकोग्लुको पहिलो खेल नै हारमा बदलिएको छ।
पूर्व टोटेनहम प्रशिक्षक पोस्टेकोग्लु आर्सनलका प्रशिक्षक मिकेल आर्टेटाविरुद्ध अघिल्ला चार खेलमा समेत जित्न सकेका थिएनन्। तीन खेलमा हार र एकमा बराबरी खेलेका उनको कमजोर रेकर्ड यसपटक पनि फेरिएन।
घाइते कप्तान मार्टिन ओडेगार्ड सुरुवातमै मैदान छाड्नुपरे पनि आर्टेटाले आक्रमणात्मक टिम

उतारे। दायीं विडमा घाइते बुकायो साकाको स्थानमा नोनी माडुएकेले उक्तफ्ट प्रदर्शन गरे। उनका इन्स्विड कर्नरहरू फरेस्टको रक्षा पत्तिका लागि चुनौती बने।
पहिलो गोल माडुएकेको कर्नरवाटे आयो। दोस्रो हाफ सुरु भएको एक मिनेटमै एवेरेची इजले भिक्टर न्योरसेलाई पास दिए र उनले नजिकैबाट सजिलै गोल थपे। त्यसपछि जुविमेन्दीले लेआन्ड्रो टोशाईको क्रसमा हेडमार्फत व्यक्तितगत दोस्रो गोल गरे।
आर्सनलका गोलरक्षक डामिड रायाले क्लबका लागि १०० खेल पूरा गर्दा ४२औँ क्लिनसिट राखे। डिफेन्समा विलियम सालिवा अनुपस्थित हुँदा क्रिस्टियन मोस्केराले

र्याब्रियलसँगै उक्तफ्ट खेल खेले। फरेस्टका लागि मोर्गन गिब्स-ह्वाइटले काउन्टर अटयाकमा गोल गर्ने उक्तफ्ट अवसर गुमाए। नयाँ प्रशिक्षक पोस्टेकोग्लुले छोटो तयारीमा आक्रामक शैली अपनाउने प्रयास गरे पनि आर्सनलले खेलमै नियन्त्रण जमायो।
आर्सनलले अघिल्लो खेलमा लिभरपुलसँग हार व्यहोरेको आलोचना पन्छाउँदै यसपटक प्रभावशाली जित हात पार्‍यो। अब उनीहरू आगामी मंगलबार च्याम्पियन्स लिगमा एथलेटिक बिल्बाओविरुद्ध खेल्नेछन् भने नटिङह्याम फरेस्टले बुधवार इफएल कपमा स्वान्सीसँग भिड्नेछ।

एसिया कपमा पाकिस्तानको विजयी सुरुवात

काठमाडौँ/मस- यूईएम जारी एसिया कप क्रिकेटमा पाकिस्तानले ओमानलाई ९३ रनले हराउँदै प्रतियोगितामा विजयी सुरुवात गरेको छ। शुक्रवार राति भएको खेलमा पाकिस्तानको बलिङ र ब्याटिङ दुवैले समन्वय देखाएपछि ओमानलाई आफ्नो लक्ष्य पछ्याउन निकै सघर्ष गर्नुपयो।
पाकिस्तानले दिएको १६१ रनको लक्ष्य पछ्याउन ओमानले मात्र ६७ रनमा समापन गरेको थियो। ओमानका लागि हम्माद मिर्जाले २७ रन बनाए पनि अन्य ब्याट्सम्यान क्रिजमा टिक्न सकेनन्। पाकिस्तानका बलरहरूले भने सानदार प्रदर्शन गरे। साइम अयुबले २-६, सुफियान मुकिमले २-७ र उसासा मिरले २-६ रनको लागतमा समान रूपमा विकेट लिएर ओमानको बलिङलाई प्रभावकारी

रूपमा दबावमा राखे।
पहिलो बलिङपछि टस जितेर ब्याटिङ रोजेको पाकिस्तानले २० ओभरमा ७ विकेट गुमाउँदै १६० रन बनाएको थियो। मोहम्मद हारिसले ४३ बलमै ६६ रनको आतिशी पारी खेले भने सहिबजादा फरहानले २९ रन थपे। ओमानका स्पिनर आमिर कलीम र शाह फेसलले पाकिस्तानको गति रोक्ने प्रयास गरे पनि अन्तिमतिर मोहम्मद

नवाजको क्रिजमा टिक्ने प्रदर्शनले टोलीलाई १५० रनको पार बनायो।
ओपनर साइम अयुब र कप्तान सलमान आधा पहिलो बलमै आउट भएपछि पाकिस्तानले सुरुवातमा भने केही चुनौती भोग्यो। हारिसको पारी १३औँ ओभरमा आमिर कलीमको बलमा रोकियो, जसले गर्दा टोलीको स्कोर १ सय २ रनमै पुग्यो। ओमानका स्पिनर आमिर कलीमले ३१ रन खर्चेर ३ विकेट लिए।
जवाफी ब्याटिङमा ओमानले ४१-२ सम्म राम्रो सुरुवात गरेको थियो। तर त्यसपछि टोलीले १० रनभित्र ७ विकेट गुमायो र अन्ततः १६४ ओभरमै ६७ रनमा अलआउट भयो। यससँगै पाकिस्तानले सहज विजयी इनिङ्स पूरा गर्‍यो।
पाकिस्तानका फाहिम अशर्फले २-६,

सुफियान मुकिमले २-७ र साइम अयुबले अफस्पिनमा २-६ विकेट लिए। यस जितसँगै पाकिस्तानले प्रतियोगितामा उच्च मनोबल कायम गरेको छ। यो वर्षको एसिया कपमा पाकिस्तान जित हासिल गर्ने प्रमुख टोलीहरूमध्ये चौथो हो। यसअघि भारतले यूईलाई ५७ रनमै अलआउट गर्दै ९ विकेटले, अफगानिस्तानले हडकडलाई ९४ रनले र बंगलादेशले आफ्नो प्रतिस्पर्धीलाई ७ विकेटले पराजित गरेको थियो। पाकिस्तानले यस वर्षको टोलीमा पूर्व कप्तान बाबर आजम र अनुभवी विकेटकीपर मोहम्मद रिजवानलाई समावेश गरेको छैन। त्यसैले टिमले युवा खेलाडी र नयाँ प्रतिभालाई अवसर दिन खोजेको छ।
अब पाकिस्तानको ध्यान आइतबार हुने भारतसँगको भिडन्ततर्फ केन्द्रित छ।

युईमा रोजगार कम्पनी: AL QARYAT ALBAYDA TECHNICAL SERVICES L.L.C
पुर्ण स्वीकृत मिति: २०८२/०३/०५ चलायती नं.: ६०२२६१२९ L.T. No.: 325687

क्र.सं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	पुरुष	महिला	व्यवसाय	मासिक तलब	ओवर टाइम	प्रतिदिन काम	हस्तगत काम	मासिक भत्ता	समाप्त	करार
1.	Steal Fixer	1	0	0	सामान्य	1200	४६,०५६	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष

अन्तर्गतता मेनपावर कार्यालय काठमाडौँमा २०८२ असोज ५ गते (21 September 2025) मा हुनेछ।

Well Growing Recruitment (P.) Ltd.
House No. 536, Bansbari, Sallaghari Chakrapath, Kathmandu Nepal, Phone: 01-5916635
www.wellgrowingrecruitment.com.np, Email: wellgrowing@gmail.com
Mobile: 9866550748, 9741827319, 9810673421, 9827707245 & 9864903199

बहराइनमा रोजगार कम्पनी: MC 6 CONSTRUCTION W.L.L.
पुर्ण स्वीकृत मिति: २०८२/०४/२० चलायती नं.: ६०२४७०८ L.T. No.: 330982

क्र.सं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	पुरुष	महिला	व्यवसाय	मासिक तलब	ओवर टाइम	प्रतिदिन काम	हस्तगत काम	मासिक भत्ता	समाप्त	करार
1.	Construction Labourers	50	0	0	सामान्य	100	३७,३६५	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
2.	Maintenance Worker	100	0	0	सामान्य	100	३७,३६५	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
3.	Labourer/Packing Worker	40	0	0	दक्ष	100	३७,३६५	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष

अन्तर्गतता मेनपावर कार्यालय काठमाडौँमा २०८२ असोज ५ गते (21 September 2025) मा हुनेछ।

EASY OVERSEAS PVT. LTD.
Gov Lic No.: 1261/074/75 Basundhara, Kathmandu, Tel.: 01-4016539

ओमानमा रोजगार कम्पनी: Rikaz Muscat International LLC
पुर्ण स्वीकृत मिति: २०८२/०४/२० चलायती नं.: ६०२४७०८ L.T. No.: 330923

क्र.सं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	पुरुष	महिला	व्यवसाय	मासिक तलब	ओवर टाइम	प्रतिदिन काम	हस्तगत काम	मासिक भत्ता	समाप्त	करार
1.	Juice Makers	1	0	0	सामान्य	GR	६२,३३३	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
2.	Comm II/Foreign Food Cook	3	0	0	सामान्य	GR	६२,३३३	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
3.	Waiters	1	2	0	सामान्य	GR	६२,३३३	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
4.	Arabic Coffee Maker	3	0	0	दक्ष	GR	६२,३३३	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
5.	CDP/COOK GENERAL	1	1	0	सामान्य	GR	६२,३३३	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
6.	Cleaner / Public Building	2	0	0	सामान्य	GR	६२,३३३	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष
7.	Operation Executive	1	0	0	सामान्य	GR	६२,३३३	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष

अन्तर्गतता शाखा कार्यालय इटहरीमा २०८२ असोज ५ गते (21 September 2025) मा हुनेछ।

K.S.B. INTERNATIONAL PVT. LTD.
Sinamangal, Kathmandu, Nepal, Tel.: 01-4584933, Mo. 9866241297.
E-mail: info@ksbinternational.net, Web: www.ksbinternational.net
(Kathari Contact No: 025-590813, 9842291471)

कतारमा रोजगार कम्पनी: QATAR CARE
पुर्ण स्वीकृत मिति: २०८२/०४/२० चलायती नं.: ६०२४७०८ L.T. No.: 330967

क्र.सं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	पुरुष	महिला	व्यवसाय	मासिक तलब	ओवर टाइम	प्रतिदिन काम	हस्तगत काम	मासिक भत्ता	समाप्त	करार
1.	Nurse	0	5	0	सामान्य	4200	१६२,४१४	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष

अन्तर्गतता मेनपावर कार्यालय काठमाडौँमा २०८२ असोज ५ गते (21 September 2025) मा हुनेछ।

LINK STAR MANPOWER SERVICES PVT. LTD.
टोखा १० रामासुखी काठमाडौँ फोन: ८४५५००८९, ९८१६९३५३२, ९८५१३५९४८,
9815186563, | Email: linkstarmanpower@gmail.com, Web: www.linkstar.com.np

युई र कतारमा रोजगार कम्पनी: R T C FACILITIES MANAGEMENT SERVICES L.L.C
पुर्ण स्वीकृत मिति: २०८२/०४/२० चलायती नं.: ६०२४७०८ L.T. No.: 330985

क्र.सं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	पुरुष	महिला	व्यवसाय	मासिक तलब	ओवर टाइम	प्रतिदिन काम	हस्तगत काम	मासिक भत्ता	समाप्त	करार
1.	Cleaner General	6	0	0	सामान्य	1200	४६,०५६	क.वि. अनुसर	६ घण्टा	६ दिन	अनुसर	९ वर्ष

अन्तर्गतता मेनपावर कार्यालय काठमाडौँमा २०८२ असोज ५ गते (21 September 2025) मा हुनेछ।

Radium International Employment Services Pvt. Ltd.
Baneshwor, Kathmandu, Tel.: 4489492, 01-4485172
Email: info@radiumemployment.com, Web: www.radiumemployment.com

Government of Nepal
Water Supply and Sewerage Management Office
Kanchanpur
Invitation for Electronic Bids
Date of Publication: 2082/05/29

- The Water Supply and Sewerage Management Office, Kanchanpur invites the electronic bids from all the eligible bidders for the procurement of the following works under National Competitive Bidding – Single Stage Two Envelope Bidding procedures.
- Only eligible bidders with the following key qualifications should participate in this bidding:
  - Minimum Average Annual Construction Turnover of the best 3 years within the last 10 years: NRs 3,96,51,000.00
  - Minimum Work experience of similar size and nature: one number of water supply project with a value at least NRs. 1,06,00,000.00

Contract ID	Name of the Project	Bid Submission Deadline	Bid Security Amount	Validity of Bid Security
WSSMO/Kanchanpur /NCB/Works/01/082-83	Construction of Dodhara Chandani Water Supply Project (Ward No. 2), Kanchanpur	2082/06/29 13:00	NRs. 7,50,000.00	Upto Magh 28, 2082 (February 11, 2026)

Interested bidders are requested to visit www.bolpatra.gov.np for more details or contact to the office during office hours.

Lumbini Province Government
Water Supply and Sanitation Office, Arghakhanchi
Invitation for Bid (IFB)
(First date of publication: Bhadra 29, 2082 (14th September, 2025))

Water Supply and Sanitation office Arghakhanchi invites open competitive bidding from eligible bidders/suppliers for the procurement of following goods under National Competitive Bidding (NCB).

S. N.	Contract Identification No.	Description	Estimate Amount NRs. (Without VAT)	Price of Bid Document	Bid Validity Period	Bid Security/ Bid Bond
1.	01/WSSDOP/NCB/G/082-83	Supply and delivery of HDPE pipe(PE-100)	1,47,73,421.40	Nrs. 3,000	90 days	4,20,000.00
2.	02/WSSDOP/NCB/G/082-83	Supply and delivery of GI Pipes,fittings,tolos & Seamless pipes	1,10,65,795.00	Nrs. 3,000	90 days	3,15,000.00

- Eligible bidders may obtain further information from Water supply and Sanitation Office, Arghakhanchi (Tel: 077420110) email: wssso.arghakhanchi@gmail.com) during office hour or may visit PPMO web portal www.bolpatra.gov.np/egp.
- Bids must be Valid for a period of 90 days Counting from the day of bid opening and must be accompanied by bid Security (as mentioned above) which shall be valid for minimum 30 days beyond the bid validity period .

Office Chief

जेनजी आन्दोलनबाट भएको क्षतिको अब कसरी पुनर्निर्माण हुन सक्छ ?

जेनजी आन्दोलनपछि नयाँ चुनावी सरकार बनेको छ । मुख्यतया यो सरकार चुनावकै लागि गठन भएको छ । चुनावको मिति घोषणा भइसकेकोले अबका दिनमा मुलुकमाम चुनावी माहोल बन्ने देखिन्छ । तर, खबौको भौतिक संरचना नष्ट भएकोले चुनाव र पुनर्निर्माण संगसंगै लैजानुपर्ने हुन्छ ।

दैनिक काम गर्नु पर्ने भौतिक संरचना तथा कार्यालयहरू ध्वस्त भएका छन् । प्रहरीका विटदेखि सिंहदरवारसम्म क्षति भएको छ । प्रदेश तथा स्थानीय तहको केही भौतिक संरचना समेत नष्ट

भएको छ । त्यसैले नयाँ सरकारले चुनावसँगै पुनर्निर्माण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

अब बजेटलाई रकमान्तर गरेर भए पनि भौतिक पुर्वाधार निर्माणमा काम गर्नु पर्ने देखिन्छ । पुनर्निर्माणको लागि एउटा रोड म्याप तयार गरेर भोलि आउँदो सरकारले फेरि थप कामहरू गर्नेगरी काम थाल्नुपर्छ ।

क्षतिको पुनर्निर्माण र निर्वाचन जार्न अहिलेको अर्थतन्त्रले धान्न सक्छ ?

अहिले बनेको सरकारले समयमै निर्वाचन गराउनु अहिलेको मुख्य दायित्व हो । निर्वाचन गर्ने पर्ने भएकाले स्रोत व्यवस्थापनमा चुनौती थपिएको

छ । त्यसै पनि हाम्रो अर्थतन्त्र सुस्त नै थियो । उत्पादन र मागको आपूर्ति सहज नहुँदा अर्थतन्त्र मन्दीमा नै थियो । रोजगारी सिर्जना हुने उद्योगहरू छैनन् । रोजगारको लागि विदेश जानेक्रम रोकिएको थिएन । चालु खर्च राजस्वले धान्न सकेको छैन । सार्वजनिक ऋण बढिरहेको छ ।

अहिले जसरी आन्दोलन भएको छ, थप लगानीको वातावरण तत्काल बन्न सक्ने देखिँदैन । निर्वाचनपछि आउने सरकारलाई सबैले कुर्नेछन । यो बीचमा के हुन्छ, अर्को अन्वय नै छ ।

त्यसैले अर्थतन्त्रमा थप चाप बढ्ने देखिन्छ । राजस्व कम उठ्ने देखिन्छ । उत्पादन नभएकोले आर्थिक वृद्धि न्यून हुने देखिन्छ । तर, बढ्दै गएको

प्रशासनिक खर्च धान्नलाई पनि ऋण लिनु परेको र ऋणको साँवा र व्याज तिर्न फेरि ऋण लिनु पर्ने अवस्था अर्भै बढ्ने देखिन्छ । क्षतिको तथ्यांक हेर्दा दुई वर्षको बजेट बराबरको नोक्सानी भएको छ । यसले राजस्वमा असाध्यै घेरै दबाव पर्ने अवस्था छ ।

निजी क्षेत्रमा जति क्षति भएको छ त्यसलाई फेरि लयमा कसरी ल्याउन सकिन्छ ?

सबै भन्दा धेरै क्षति निजी क्षेत्रको काठमाडौँमै भएको छ । विशेषगरी ठूलो संख्यामा रोजगारी दिने भाटभटेनी, चौधरी गुप्त, होटललाई टाँगेर गरिएको छ ।

निजी क्षेत्रको क्षति भन्दा पनि सघन निजी क्षेत्रको आत्मबल कमजोर भएको छ । त्यसको असर दीर्घकालसम्म पर्ने देखिन्छ ।

यस्तै होटल क्षेत्रमा भएको लगानीमा जुन क्षति भएको छ त्यसले पर्यटन उद्योगमै समस्या आउन सक्छ । अहिले निजी क्षेत्रमा भएको क्षतिले विमा क्षेत्र पनि प्रभावित भएको छ । हाम्रो विमा क्षेत्र अत्यन्त सानो छ । अन्य क्षेत्रमा पनि त्यसको

लगानीको वातावरण बिग्रियो, चुनावपछि आउने सरकार कुर्नुपर्छ

भदौ २३ र २४ गते जेनजीको आन्दोलनबाट मुलुकको सबैको अर्थतन्त्र ध्वस्त भएको छ । नेपालमा पर्यटन आगमन र चाडपर्वको मुख्य समयमा भएको आन्दोलनले अर्थतन्त्र चलायमानलाई नै असर जार्ने देखिन्छ । आन्दोलनको क्रममा उद्योग, व्यवसाय र निजी सम्पत्तिमा भएको तोडफोडले निजी क्षेत्रको मनोबल कमजोर भएको छ । अर्थतन्त्रलाई लयमा ल्याउनका लागि अब अगाडि बढ्नु पर्ला भन्ने विषयमा अर्थविद डा. चन्द्रमणि अधिकारीसँग मध्यान्हका लागि छवि सापकोटाले गरेको कुराकानीको सम्पादित अंश :

डा. चन्द्रमणि अधिकारी, अर्थविद

असर पर्छ । अब निजी क्षेत्रमा कम्पिडेन्स दिनका लागि शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न सकिउन भने लगानीकर्ताले थप लगानी पनि गर्दैनन् । विदेशी लगानी पनि थपिँदैन । त्यसैले हाम्रो अर्थतन्त्र थप नकारात्मक दिशातर्फ जान सक्ने सम्भावना धेरै छ । अबको

राज्य प्रशासनले लगानीको लागि उपयुक्त वातावरण बनाउन सक्थो, लगानीको सुरक्षा, जिउधनको सुरक्षा गर्छ भन्ने खालको नीतिगत र कार्यगत र व्यवहार देखाउन सक्थो भने छिट्टै नै लयमा आउन पनि सक्छ । अर्थतन्त्र फेरि अगाडि बढ्छ । जेनजी आन्दोलनमा भ्रष्टाचार अन्त्यको एजेन्डा

थियो । के अब भ्रष्टाचारमा कठिनाई आउने अनुमान गर्न सकिन्छ ? जेनजी पुस्ताको आन्दोलनको प्रमुख उदेश्य एवं लक्ष्य भ्रष्टाचार अन्त्य गर्ने नै थियो । अब त्यसतर्फ दलहरू नै लाग्नु पर्ने हुन्छ । भ्रष्टाचारलाई घटाउन सकिथ्यो भने आन्दोलनको

औचित्य पुष्टि हुन्छ । स्रोतको प्रभावकारिता बढ्छ । मितव्ययिता र स्रोतको प्रभावकारिताको अभिवृद्धि गर्ने एक्सन प्लान बनाएर काम गर्न हो भने आउँदा दिनमा भ्रष्टाचार कम हुन सक्छ । अब कमसेकम अहिले भएको भ्रष्टाचारमा ५० प्रतिशत कम गर्न सक्थौं भने पनि ठूलो उपलब्धि मान्नुपर्छ । जेनजीको आन्दोलनले सबैलाई के सबैलाई सिकाएको छ भने कसैले भ्रष्टाचार गर्थो भने माफी पाउने छैनन् । तर, त्यसलाई अहिले नै कडा रूपमा अगाडि बढाउन आवश्यक छ ।

पर्यटन क्षेत्रमा २५ अर्बको नोक्सानी, छिट्टै पुनःरुत्थान हुने विश्वास

काठमाडौँ, मस- सुशासनलगायत विभिन्न मुद्दासहित जेनजीले गरेको प्रदर्शनका कारण मुलुकले अपूरणीय क्षति बेहोस्यो । केही मानवीय क्षति भयो । राज्यका अंग तीन अंग कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिकामाथि भौतिक आक्रमण र चौथो अ भनिने पत्रकारिता क्षेत्रमाथिको आक्रमणले मुलुकलाई कमजोर बनाउने प्रयास भयो । केही निजी सम्पत्तिमा पनि नरामरी क्षति पुग्यो । अहिले पनि अस्पतालमा ठूलो संख्याका घाइते प्रदर्शनकारी उपचाररत छन् ।

यही भदौ २३ र २४ गते भएको प्रदर्शनले मुलुकको भौतिक संरचना, मानवीय क्षतिमात्र भएन अन्तर्राष्ट्रिय पहिचान र शाखाको रूपमा रहेको मुलुकको पर्यटन क्षेत्रमा पनि नकारात्मक असर पुग्यो । पर्यटकीय सिजन सुरु हुने लाग्दाको विकसित परिस्थितिले पर्यटनलाई थिलथिलो बनायो । कयौँ पर्यटकीय पूर्वाधारमा क्षति पुग्यो ।

योगदान दिएका क्षेत्रहरू रेमिट्यान्स, कृषि र पर्यटनमा ठूलो समस्या नपारेकाले रिकभर हुन पनि धेरै समय नलाग्ने बताए । अर्थशास्त्री डा समिर खतिवडाले एकाध पर्यटकीय पूर्वाधारमा क्षति पुगे पनि पर्यटन क्षेत्र अर्भै सम्भावना भएको क्षेत्र भएको बताए । उनले भने, 'अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण क्षेत्र पर्यटनमा ठूलो सम्भावना छ, यद्यपि विदेशी पर्यटकको प्रवेश विन्दु त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा समस्याका कारण केही पर्यटक निरुत्साहित हुन्छन् कि भन्ने भय भने विद्यमान छ, सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा सकारात्मक प्रचारप्रसार गर्न आवश्यक छ ।'

अर्थशास्त्री खतिवडाले पर्यटनको आम्दानीमा केही ह्रास आए पनि पर्यटन क्षेत्र चाँडै पुनःरुत्थान हुने विश्वास व्यक्त गरे ।

विगतमा पनि विपद्पछि चाँडै पुनःरुत्थान भएको अनुभव छ । यसलाई चाँडो पुनःरुत्थानका लागि प्राथमिकता दिनुपर्छ । जेनजी प्रदर्शनले नेपाललाई कोर्स करेक्सनको अवसर दिएको छ । सुशासनयुक्त समाज निर्माणका लागि सन्देश पनि दिएको छ ।

नेपाल पर्यटन बोर्डका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सिडओ) दीपकराज जोशीले नेपालको पर्यटन पुनःरुत्थानका लागि पहल थालिएको बताए । उनले पर्यटन पुनःरुत्थानलाई कसरी प्रभावकारी बनाउने भनेर यस क्षेत्रका अनुभवा संगठनहरूसँग छलफल गरेर 'ड्राफ्ट प्लान' बनाएको र यो छिट्टै प्रस्तुतीकरण हुने जानकारी दिए । सिडओ जोशीले भने, 'पर्यटन पक्कै पनि

विगतका विपद् पनि पर्यटन क्षेत्र चाँडो पुनःरुत्थान भएको थियो ।

नेपालमा रहेका पर्यटकलाई सुरक्षित तवरले गन्तव्य पठाउने र फर्किएकालाई सहज रूपमा स्वदेश फर्किने वातावरण बनाउनुपर्ने हुन्छ । उनले भने, 'देशलाई आर्थिक समृद्धि दिनसक्ने महत्वपूर्ण क्षेत्र पर्यटन नै हो । होटललगायत पूर्वाधारमा ठूलो लगानी छ । विमानस्थल बनेका छन् । यिनको प्रभावकारी व्यवस्थापन र सञ्चालन गरेर दुई ठूला छिमेकी मुलुक भारत र चीनबाट बढीभन्दा बढी पर्यटक आकर्षण गर्न सकिन्छ ।'

प्यासिफिक एसिया ट्रामल एसोसिएसन (पाटा) नेपाल च्याप्टरका महासचिव नरेन्द्रब भट्टले नेपालको पर्यटन छिट्टै पुनःरुत्थान हुने विश्वास व्यक्त गरे । उनले भने, 'पर्यटकीय सिजनमै सिर्जित विषम परिस्थितिले पर्यटनमा नकारात्मक असर त परेको छ तर, आशा गर्दा छिट्टै सामान्य अवस्था आउनेछ र पर्यटन क्षेत्र पनि चलायमान बन्ने छ ।'

नेपाल पर्वतारोहण संघ र ट्रेकिङ एजेन्सिज एसोसिएसन अफ नेपाल (टानले) संयुक्त विज्ञप्ति जारी गर्दै नेपालको शाखको रूपमा रहेको पर्यटन क्षेत्रलाई चलायमान बनाउन सबै प्रयत्न गरिनुपर्नेमा जोड दिएका छन् । उनीहरूले विषम परिस्थितिबाट मुलुकलाई निकास दिएर शान्ति सुव्यवस्था कायम गर्दै पर्यटनमैत्री वातावरण सिर्जना गर्न अपिल गरेका हुन् ।

होटलमा करिब २५ अर्बको नोक्सानी

जेनजीको प्रदर्शनको क्रममा भ्रष्टाई दुई दर्जन होटलहरूमा ठूलो क्षति पुगेको होटल संघले विज्ञप्तिमाफत जनाएको छ । संकलित प्रारम्भिक जानकारीअनुसार प्रत्यक्ष प्रभावित होटलहरू काठमाडौँ उपत्यका, पोखरा, बुटवल, भैरहवा, भापा, मोरङ विराटनगर, धनगढी, महोत्तरी, दाङ तुलसीपुरलगायतका क्षेत्रमा सञ्चालित स्वदेशी तथा विदेशी ब्राण्ड समेतका चर्चामा रहेका होटल प्रतिष्ठानहरूमा तोडफोड, आगजनी, लुटपाट भएको छ ।

काठमाडौँमा रहेको हिल्टन होटलको मात्रै आठ अर्बभन्दा बढीको क्षति भएको अनुमान गरिएको छ । हिल्टनसहित देशैभरी करिब २५ अर्बभन्दा बढी आर्थिक क्षति भएको प्रारम्भिक अनुमान छ ।

सामान्य सेवा दिनसक्ने अवस्थामा अर्थ प्रशासन, कहाँ कस्तो क्षति ?

काठमाडौँ / मस- जेनजी प्रदर्शनका क्रममा भएको तोडफोड तथा आगजनीबाट अर्थ प्रशासनको काम कारवाही प्रभावित भएको छ । अर्थ मन्त्रालय, भन्सार तथा कर कार्यालयहरू, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरूलगायत सरकारी निकाय क्षतिग्रस्त हुँदा तत्काल सामान्य प्रकृतिका बाहेक अरु संरचनाबाट तत्काल सेवा दिन प्रशासन पुगेको हो ।

राजस्व कार्यालयको अनलाइन सेवा मात्रै सञ्चालनमा छ । आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशक मदन दाहालका अनुसार काठमाडौँ उपत्यका वाहिरका चार-पाँच वटाबाहेक सबै कर कार्यालयमा क्षति पुगेको छ ।

अहिले यी निकायले क्षतिको विवरण संकलन गर्ने र क्रमशः सेवा सञ्चालनमा ल्याउने तयारी गरिरहेका छन् । अर्थ मन्त्रालयका प्रवक्ता टंकप्रसाद पाण्डेयका अनुसार बजेट महाशाखाअन्तर्गतका केही शाखामा क्षति पुगेको छ भने अरु संरचनाबाट तत्काल सेवा दिन सक्ने अवस्थामा मन्त्रालय रहेको छ । मन्त्रालयअन्तर्गतका मुख्य तीनवटा सफ्टवेयर र त्यसको तथ्यांक सुरक्षित रहेको जानकारी पनि उनले बताए ।

'सरकारले काम सुरु गर्नु भन्थो भने काठमाडौँ उपत्यकाभित्रका कार्यालयहरूबाट तत्काल सेवा दिन सक्ने अवस्थामा छन् । तर, काठमाडौँ बाहिरका धेरै वटा कार्यालय तत्काल सञ्चालनमा आउन सक्ने अवस्थामा छैनन्', महानिर्देशक दाहालले भने । उनका अनुसार दमक, इटहरी, विराटनगर, लहान, जनकपुर, हेटौँडा, वीरगञ्ज, सिमरा, दमौली, पोखरा, भैरहवा, बुटवल, नेपालगञ्ज, डडेल्धुरा, धनगढी कर कार्यालय पूर्णरूपमा नष्ट भएका छन् । यी कार्यालयबाट तत्काल सेवा दिन सक्ने अवस्था नरहेको दाहालको भनाइ छ ।

'बजेट महाशाखाअन्तर्गतका केही शाखामा क्षति पुगेको छ । मन्त्रालयगत बजेट बजेट सूचना पणाली (एलएमबिआईएस), भन्सारअन्तर्गतको आसिक्का (आईटीएस) सुरक्षित छ', उनले भने । उनका अनुसार आगजनीबाट मन्त्रालयका २५ वटा कार पूर्णरूपमा जलेर नष्ट भएका छन् भने २० हाराहारी कारमा आंशिक क्षति पुगेको छ । त्यस्तै ४० वटा मोटरसाइकल जलेर नष्ट भएको प्रवक्ता पाण्डेयले राससलाई जानकारी दिए ।

भन्सार विभागका सूचना अधिकारी किशोर बर्तौलाका अनुसार भन्सार सेवा सञ्चालनमा आइसकेको छ । दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा अत्यावश्यक खाद्यान्न, फलफूल, ग्यास, तेललगायतका वस्तुको जाँचपासलाई प्राथमिकतामा दिइएको उनले बताए ।

अहिले देशभरका भन्सार र कर कार्यालयको क्षतिको विवरण संकलन गर्ने काम भइरहेको छ । भन्सारको सेवा सञ्चालनमा आइसकेको छ भने आन्तरिक

जति सक्दा 'चाँडो' सेवा पुनःसञ्चालनका लागि प्रयास भइरहेको उनले बताए । 'कर कार्यालयमा पुगेको क्षतिको विवरण संकलनका लागि अहिले जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा मुचुल्का बनाउने काम भइरहेको छ । त्रिपाल टाँगेर भए पनि सेवा दिन सकिन्छ कि भनेर बैकल्पिक व्यवस्थामाफत सेवा दिनका लागि पनि तयारी गर्न भनिएको छ', उनले भने, 'अहिले कर कार्यालयको अनलाइन सेवामा समस्या छैन । धेरै काम अनलाइनबाटै हुने गरेको छ । तर अधिकांश कार्यालयबाट भौतिक रूपमा सेवा दिन सक्ने अवस्था छैन ।'

जेनजी समूहबाटै आन्तरिक राजस्व विभागको वेबसाइटमा साइबर आक्रमणसमेत भएको थियो । केही समय ट्याकरको कब्जामा पुगेकोमा त्यसलाई फिर्ता ल्याउन सफल भएको उनले भने । भद्रपुर, धरान, कावासोती, जुम्ला, कृष्णनगर, सुर्खेत, महेन्द्रनगर कर कार्यालयमा क्षति नरहेकाले तत्काल सेवा दिन सकिने अवस्थामा छन् । भन्सार विभागका सूचना अधिकारी किशोर बर्तौलाका अनुसार भन्सार सेवा सञ्चालनमा आइसकेको छ । दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा अत्यावश्यक खाद्यान्न, फलफूल, ग्यास, तेललगायतका वस्तुको जाँचपासलाई प्राथमिकतामा दिइएको उनले बताए ।